نسیم جنوب
سال بیست و هشتم – شماره‌های
۱۱۲۶ – ۱۱۲۵ – ۱۱۲۴
www.nasimjonoub.com
شنبه ۳۰ فروردین ۱۴۰۴ ۲۰ صفحه

فستیوال کوچه؛ جشن زندگی در سایه اندیشه و موسیقی

عکس از حسین حیدرپور

اعلام حمایت انجمن‌های گردشگری، بوم‌گردی و هتل‌داران استان بوشهر از برگزاری فستیوال کوچه

مدیران انجمن حرفه‌ای اقامتگاه‌های بوم‌گردی، انجمن حرفه‌ای راهنمایان گردشگری و جامعه حرفه‌ای هتلداران استان بوشهر در بیانیه‌ای، حمایت خود را از برگزاری فستیوال کوچه اعلام نمودند. در این بیانیه آمده است:

جناب آقای ادریس عبدی‌پور و تیم محترم ستاد برگزاری چهارمین فستوال کوچه

با درود و احترام ؛ بدینوسیله بر خود لازم میدانیم از تلاش‌ها و پیگیری‌های مجدانه شما یاران ارزشمند و فعال ما در حوزه فرهنگی، هنری و اجتماعی که با سعی و درایت و اهتمام جدی به جهت برپایی چهارمین فستیوال کوچه که با هوشیاری و نگاه دقیق و عمیق کارشناسان در فصل حداقلی میزان حضور گردشگر در سال جدید در استان زیبای بوشهر، برگزار خواهد شد، صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

انتظار می رود اینگونه فعالیت‌ها و رویدادهای مشابه نه فقط در حوزه هنری و اجتماعی، بلکه به شکل خاص در مبحث اقتصادی نیز موجب رشد و توسعه استان بوشهر گشته، به ویژه در بخش گردشگری نیز شاهد تحول و توسعه پایدار گردد، قطعا جامعه میزبان نیز از این رویداد بهره‌مند خواهند شد.

امید آنکه در آینده اینگونه برنامه‌ریزی‌های دقیق و محتوایی همچنین توجه به امور اجرایی و برنامه محور ضمن تشریک مساعی و تعامل سازنده و موثر با بخش خصوصی، هر روز بیش از پیش شاهد رشد و بالندگی استان زیبای بوشهر و خلیج همیشگی فارس باشیم.

محمد بهرامی - رئیس انجمن حرفه‌ای اقامتگاه‌های بوم‌گردی استان بوشهر.

عماد شیرویس - رئیس انجمن حرفه‌ای راهنمایان گردشگری استان بوشهر.

مهران سوخگیان - رئیس جامعه حرفه‌ای هتلداران استان بوشهر.

فستیوال کوچه به افزایش کیفیت زندگی شهروندان کمک می‌کند

دکتر پرویز حاجیانی

فستیوال کوچه؛ به عنوان یک برنامه و ابزار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی می تواند نقش مهمی در توسعه پایدار شهری ایفا کند. این رویداد نه تنها به فرهنگ و هنر کمک می کند، بلکه به جذب گردشگران، تقویت هویت ملی و ایجاد فرصت‌های اقتصادی نیز می‌انجامد. به عبارت دیگر فستیوال کوچه با نمایش هنر و فرهنگ محلی به تقویت هویت جمعی و افزایش همبستگی اجتماعی کمک می کند. این رویداد با جذب گردشگران داخلی و خارجی به رونق اقتصادی استان از طریق افزایش درآمد گردشگری، اشتغال‌زایی و حمایت از کسب و کارهای محلی منجر می‌شود.
این فستیوال در عرصه بین‌المللی بستری را برای تبادل فرهنگی فراهم کرده و می‌تواند به درک متقابل و همکاری‌های بین المللی منجر شود.
برگزاری فستیوال در فضاهای عمومی به احیای این مکانها کمک می کند. در یک کلام این فستیوال به افزایش کیفیت زندگی شهروندان کمک می کند.
برای این‌که این فستیوال بتواند به اهداف خود دست یابد نیاز به محتوای اصیل و متنوع، مشارکت جامعه محلی، مدیریت حرفه ای و برنامه ریزی دقیق، تبلیغات و بازاریابی موثر و پایداری مالی و حمایت های مالی نیاز می باشد. و باید زیرساخت های مورد نیاز چون فضاهای مناسب جهت اجرا، تجهیزات فنی، زیرساخت های حمل و نقل و اقامت، خدمات پشتیبانی مانند امنیت، بهداشت، غذا و نوشیدنی و اطلاعات و فناوری اطلاعات برای انجام موفقی آمیز این برنامه مهیا کرد.

یک پیشنهاد؛ اجرای مسیر شنیداری کوچه‌ها (Koocheh soundWalk)، یک تجربه تعاملی و چند حسی است به‌طوری که مخاطبان با قدم زدن در کوچه‌های تاریخی بوشهر به صورت زنده یا از طریق اپلیکیشن موبایل به داستان ها، موسیقی محلی، صداهای زندگی روزمره و گفت‌وگوهای هنرمندان گوش دهند. این تجربه با استفاده از فناوری‌های نوین صوتی و روایت محور طراحی شود. مثلا مسیرهای مشخصی در بافت قدیم (محله بهبهانی یا دهدشتی) مشخص شود. هر

نقطه از مسیر به یک تم موسیقیایی و روایی اختصاص یابد. مثلا کوچه سازهای جنوب، کوچه لنج و دریا، کوچه آواهای کودکانه و در این مسیرها کارگاه‌های سنتی و صنایع دریایی، غذاهای دریایی و سنتی و... را برنامه‌ریزی کرد و همزمان از طریق یک اپلیکیشن موبایل صداهایی شامل قطعات موسیقی محلی ضبط شده، صدای نوازندگان زنده، روایت‌هایی در مورد فرهنگ بوشهر، مصاحبه با هنرمندان محلی، افکت های صوتی دریا، لنج، بازار، و شب های بندر را ایجاد کرد و از این طریق محیط و تجربه‌ای دلچسب برای مخاطبان به‌وجود آورد.

فستیوال کوچه، زیرساختی مؤثر برای حمایت از مشاغل کوچک و کارآفرینان محلی است

آمنه فروردین – نماینده انجمن بانوان کارآفرین

آنان که برای معرفی آداب، رسوم و فرهنگ بوشهر و جذب گردشگر به این خطه تلاش می کنند، خدمات‌شان بر هیچ‌کس پوشیده نیست. فستیوال مردمی «کوچه»، فرصتی ارزشمند برای این هدف بزرگ است؛ پیوندی میان اقوام، محلی برای نمایش و فروش صنایع‌دستی، معرفی غذاهای سنتی، پوشش منطقه‌ای، و رونق کسب‌وکارهای محلی.
من، آمنه فروردین، به همراه جمعی از بانوان کارآفرین، در سومین دوره این فستیوال در بخش نمایشگاهی در بوشهر حضور داشتیم. تجربه‌ای که با وجود سابقه فعالیت در نمایشگاه‌های مختلف، برای ما بسیار متفاوت و پربار بود. فستیوال کوچه نه تنها به ما امکان معرفی محصولات‌مان را داد، بلکه بستری مهم برای ارتباط مستقیم با گردشگران و مشتریان بالقوه فراهم کرد.
این رویداد، زیرساختی مؤثر برای حمایت از مشاغل کوچک، کارآفرینان محلی و هنرمندان است؛ بستری که در قالبی فرهنگی و با حفظ آداب و شئونات اجتماعی، تصویری زنده از زندگی، هنر و فرهنگ جنوب ایران را ارائه می‌دهد.
در تمام مدت برگزاری، نه تنها مغایرتی با ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی مشاهده نشد، بلکه نظم، هماهنگی و احترام به ساختار فرهنگی جامعه کاملاً رعایت شده بود.
ما از تیم برگزاری فستیوال کوچه صمیمانه سپاسگزاریم و برای آنان در برگزاری چهارمین دوره، آرزوی موفقیت و سربلندی داریم. تلاش آن‌ها را ارج می‌نهیم و امیدواریم این رویداد همچنان ادامه یابد و بیش از پیش بدرخشد.

کوچه و هویت واقعی بوشهر

حسین زیرراهی

بوشهر تجاری، بوشهر ضداستعماری، بوشهر نظامی، بوشهر اتمی و حالا خانم‌ها و آقایان این شما و این بوشهر موسیقایی. از زمان نادرشاه کبیر و کریمخان زند تاکنون بوشهر به این القاب نامیده یا سیاست‌گذاری شده است. ولی به نظر هیچ‌کدام از این قباها بر تن بوشهر به آن شکل که باید و شاید ننشسته است. گواه این سخن این‌که این‌ها فقط نام بودند و از آتش آن‌ها آبی برای مردم بوشهر گرم نشد. در تجارت که حریف گناوه هم نشد؛ پایگاه‌های نظامی و ساکنان آن که فقط مهمان بودند و هستند؛ از برق اتمی هم اجاقی روشن نشد. ولی موسیقی هم آوازه بوشهر را به چهار گوشه دنیا رسانده است و هم رونقی در خور به زندگی مردم و اقتصاد شهر داده است.

به نظر می‌رسد این دیار به غیر از فرهنگ و هنر متاع دیگری در بازارش خریدار ندارد. از فایز و نوای آواز دشتی بگیر تا چوبک و آتشی و سنج و دمام و نوحه بخشو و نی انبان شریفیان. در کوچه‌های بوشهر هرچه قدم بزنی به غیر از بوی قلیه ماهی فقط صدای موسیقی است که به گوش می‌رسد. مردان دریا بدون ریتم و آواز کارشان سامان نمی‌گیرد و بدون خواندن تورشان از آب بیرون نمی‌آید. حتی وقتی در ساحل توری وصله می‌کنند یا گرگوری می‌بافند هم باید شروه‌ای بخوانند. پشت این خط ساحلی و در نخلستان‌های دشتستان و تنگستان و گندم‌زارهای دشتی هم داستان همین است. نخل‌ها با سوز شروه باغبانان این‌طور راست قامت ایستاده‌اند و خوشه‌های گندم با دوبیتی‌های فایز بر لبان هم بوسه می‌زنند.

موسیقی بوشهر به ویژه بخش شاد آن حدود یک دهه‌ای است که بصورت تدریجی مجال تنفس عمومی یافته است. این باز شدن فضا اکنون به فریادی مبدل شده که نه فقط ایران که بقیه دنیا را هم گرفته است. گواه این ادعا سیل مسافران نوروزی امسال به بوشهر بود که تقریبا در تمام ساحل بوشهر جایی برای پارک ماشین یا برپا کردن چادر نبود و قیمت خانه اجاره‌ای به شبی بالای ده میلیون تومان رسید. مردم ایران به شوق شنیدن موسیقی و تجربه عناصر فرهنگی و دمی شاد شدن با خیام به سوی بوشهر می‌آیند. حالا می‌توان گفت بوشهر هویت خود را یافته است. هویت بوشهر نه تجاری و نظامی و اتمی که موسیقی و فرهنگ در هم تنیده شادی و غم است.

و اما کوچه...

من هیچ‌کدام از جشنواره‌های قبلی کوچه را نتوانستم به‌صورت حضوری تجربه کنم. ولی جشنواره پارسال را تقریبا پیوسته در شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌ها پیگیری کردم و تا حدود زیاد در چند و چون و حال و هوای آن قرار گرفتم. ابتدا نقاط قوت و در ادامه چند نکته اصلاحی که به نظرم می‌رسد را عرض می‌کنم.

نقطه قوت اول خود بوشهر

اگر روند صعودی گسترش و رونق موسیقی شاد بوشهر را در دو دهه اخیر در نظر بگیریم فستیوال کوچه به‌صورت جبر تاریخی باید راه می‌افتاد. یعنی این شهر از نظر تعداد نوازندگان، گروه‌های موسیقی، آموزش و یادگیری سازها و حتی تولید ساز چنان رشدی داشته که می‌تواند موسیقی‌اش را به تمام دنیا صادر نماید. نتیجه این‌که همه زمینه‌ها برای راه‌اندازی چنین فستیوالی آماده بوده و چه بسا در آینده جشنواره‌های بیشتری هم راه‌اندازی شود.

خیام خوانی

در هر دوره‌ای جنبه‌ای از ادبیات بنا بر نیاز و حال و هوای زمانه مورد اقبال مردم قرار می‌گیرد. زمانی اشعار حماسی و شاهنامه، گاهی عرفان و اندیشه‌های مولانا و حالا این خیام و رباعیات او است که نیاز مردم شادی‌جوی ایران است. خیام با بیان عدم درک از ساز و کار دنیا و آغاز و پایان آن، مخاطب را به غنیمت شمردن مهمانی زندگی دعوت می‌کند. برای او از می دو منی ز گوسفندی رانی، با لاله‌رخی و گوشه بستانی از ملکت پادشاهی بالاتر است. این مضامین زیبا در موسیقی شاد به شدت وصف حال است. چنان‌که خیام‌خوانان در هنگام بیان واژه‌ها برق و شعف ناشی از معانی را در چشم و حرکات مخاطب حس می‌کنند. لذا این عنصر مهم را باید از نقاط قوت برای موسیقی بوشهر و فستیوال کوچه در نظر گرفت.

و احسان عبدی پور

قصه‌گویی‌های جذاب احسان عبدی‌پور در سالیان اخیر او را در بقیه ایران پرآوازه کرده است. حتی اگر کسی موسیقی بوشهر را نشناسد ممکن است قبلا با عبدی‌پور و پادکست‌هایش آشنا باشد و این خود ایجاد اعتبار می‌کند. همین که مردم بدانند شخصیتی فرهنگی و هنرمند پشت این کار است احساس اعتماد بیشتری می‌کنند. انصافا برگزاری فستیوال‌های قبلی هم نمره قبولی برای ایشان و تیمش کسب کرده است. همچنین محبوبیت ایشان در بوشهر و همکاری اهالی موسیقی با ایشان به ویژه هنرمندی مانند محسن شریفیان امتیاز بالایی است.

همچنین دعوت از گروه‌های موسیقی فولکلور از دیگر نقاط ایران هم کاری ارزشمند و قابل ستایش است.

و اما چند پیشنهاد اصلاحی:

بلیط کم و تقاضای زیاد

نخست این‌که ظاهرا بلیط‌های جشن پارسال در ربع ساعت به فروش رفته بود. این یعنی اقلیت بسیار کمی از دوست‌داران توانسته‌اند جواز ورود به بخش اصلی را بگیرند. امیدوارم امسال برای این موضوع چاره‌ای اندیشیده شده باشد. چون می‌شود مصداق یک نار و صد بیمار. هیچ اصراری نباید باشد که حتما محل برگزاری کوچه‌های تنگ منتهی به کافه حاج‌رییس و خود کافه باشد. می‌شود زمینی بزرگتر در نظر گرفت و آماده کرد تا عده بیشتری بتوانند شرکت کنند. یا به سبک استادیوم‌های ورزشی بیلبوردهایی در چند نقطه اطراف نصب شود که تماشاگران بیشتری بتوانند رویداد را به‌صورت زنده تماشا کنند، حالا با بلیط ارزان‌تر یا رایگان.

سخنی با خیام‌خوان‌ها

دیگر این‌که خیام‌خوان‌ها در انتخاب رباعی دقت بیشتری به خرج داده و رباعی‌های مستندتری که به اندیشه‌های خیام نزدیک است را انتخاب کنند. از خیام حداکثر شصت تا هفتاد رباعی مستند و موثق بیشتر به جا نمانده که همه پرمعنی و فاخراند. خیام متعلق به تمام فارسی‌زبانان و حتی مردم دنیا و مشهورترین ایرانی در دنیای غرب و از بزرگترین دانشمندان و اندیشمندان بشری است. کاری که گردشگری ترکیه با مولانا کرد را ما با خیام نکنیم. سرمایه بشری کالای تجاری نیست.

فارسی زبانان کشورهای دیگر

خوب است از گروه‌های موسیقی فولکلور فارسی‌زبانان کشورهای دیگر مانند افغانستان، تاجیکستان و پاکستان هم هر دوره یک گروه دعوت شود.

کیچه هم فراموش نشود

و نهایتا بد نیست حداقل در پرانتز «کیچه» هم گفته شود. چون هنوز کوچه‌های باقت قدیم یا چهارمحل کیچه‌اند.

از شادی مردم نترسید!

ولید صفری

جای تأسف است که برخی از مخالفان برگزاری برنامه فرهنگی «فستیوال کوچه» را که در راستای احیای موسیقی اصیل، نشاط اجتماعی، و همدلی بین اقشار مختلف مردم طراحی شده، با عبارات تندی چون هرزگی و ابتذال، قضاوت می‌کنند.

جامعه امروز ما، خصوصاً در شرایط سخت اقتصادی، اجتماعی و روانی، بیش از هر زمان دیگری نیازمند شادی مشروع، نشاط جمعی، و بازآفرینی هویت فرهنگی بومی است. اگرچه نقد دلسوزانه جایگاه خود را دارد، اما نسبت دادن اتهاماتی چون بی‌بندوباری، تنها به این دلیل که نوعی از شادی و فرهنگ‌ورزی جوانان را نمی‌پسندیم، نه‌تنها ناعادلانه است بلکه باعث ایجاد شکاف‌های نسلی و اجتماعی می‌شود.

تجربه نشان داده که برخوردهای خشن، تقابلی و مبتنی بر هراس از شادی مردم، نتیجه‌ای جز سرکوب سرمایه‌های انسانی، خصوصاً جوانان، در پی نداشته است. به جای مرزبندی‌های ذهنی و تعصب‌آمیز، بیاییم با نگاهی علمی، فرهنگی و حتی اقتصادی، نقش برنامه‌هایی نظیر «فستیوال کوچه» را در بهبود وضعیت روحی و فرهنگی جامعه بررسی کنیم.

سراسر مردم استان بوشهر، سزاوار احترام و شادی هستند، نه محرومیت از شور زندگی.

«فستیوال کوچه»، با نظمی بهتر و چارچوبی روشن، در مسیر توسعه فرهنگی‌ست، نه تهدید آن.

بیایید به جای ترس از شادی، از افراط در قضاوت، و از گذشته‌گرایی بی‌ثمر، دست در دست هم، آینده‌ای روشن‌تر برای استان‌مان بسازیم.

اعتراض به فیلم ساختگی علیه فستیوال کوچه

انتشار کلیپی ساختگی و بی‌ارتباط با *فستیوال کوچه* که در فضای مجازی دست به دست می‌شود، تلاشی است برای تخریب یک رویداد فرهنگی، اجتماعی سالم که با استقبال گسترده شهروندان بوشهری روبه‌رو شد. استفاده از محتوایی جعلی برای القای ابتذال یا ضدیت با دین، بی‌انصافی است و توهینی آشکار به مردمی‌ست که با احترام، شور و فرهنگ‌دوستی در این برنامه حضور یافتند.

این فستیوال در ساختمانی شناخته‌شده و در محیطی مدیریت‌شده برگزار شد. حاضران، خانواده‌ها، جوانان و فرهیختگان فرهنگی، در طبقات مختلف ساختمان نشسته و نظاره‌گر برنامه‌هایی از جمله خیام‌خوانی بودند؛ نه نشانی از ابتذال دیده شد و نه حرکتی خلاف شأن.

سوءاستفاده از مفاهیم مقدسی چون دین، پیامبر و اسلام برای تخریب یک مطالبه اجتماعی، نه‌تنها بی‌اخلاقی‌ست، بلکه موجب دین‌گریزی جوانانی می‌شود که اتفاقاً تشنه فضاهای شاد، سالم و امیدبخش‌اند. جامعه ما نیازمند نشاط مشروع است، نه ترس و سرکوب.

فیلم‌هایی که دلواپسان به‌نام این فستیوال منتشر کرده‌اند، متعلق به محافل دیگر است و ارتباطی با آنچه در بوشهر رخ داد ندارد. بهتر است به‌جای صدور احکام غیرقانونی و بی‌پشتوانه، به اصلاح و هدایت امور از مسیر گفت‌وگو و عقلانیت بیندیشیم. نه خداوند از این برخوردها راضی‌ست، و نه مردمی که خالق ارزش‌های این جامعه‌اند.

برآمدن نام بوشهر از کوچه‌سار عشق و فرهنگ و اندیشه!

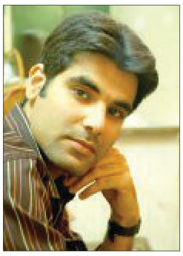
محسن قیصی‌زاده

سالی قبل از کرونا، در ایام دل‌انگیز بهار بوشهر، به همراه همسرم به یکی از کافه‌های سنتی شهر رفتیم. در میز کناری، یک زوج یزدی نشسته بودند که سر صحبت را با ما باز کردند و از بوشهر گفتند و شنیدند و در آخر تقاضا کردند اماکن دیدنی بوشهر را به آن‌ها معرفی کنیم. طبیعتاً ما هم مثل هر بوشهری دیگری که مخاطب این پرسش قرار می‌گیرد، از ساحل دریا و بافت قدیم گفتیم که البته آن زوج گفتند این دو را دیده‌اند. از موزه‌ها گفتیم که متأسفانه تمایلی برای دیدن موزه نشان ندادند. با تکیه بر جست‌وجوهای اینترنتی‌شان، از گورستان انگلیسی‌ها در بهمنی سراغ گرفتند که من با در نظر آوردن درب قفل خورده و قبرهای فرسوده

و بی‌پستی و بلندی آن مکان رها شده، آن‌ها را از خیال این بازدید منصرف کَردم و در نهایت بدون حاصل آمدن نتیجه و پس از تعارفات معمول، از آن‌ها خداحافظی کردیم. اما بعد از آن خداحافظی، مدت‌ها این پرسش روی مغزم سنگینی می‌کرد که شهر من که آن همه دوستش می‌دارم، چرا از نظر جاذبه‌های گردشگری این‌قدر ضعیف است و مثل هزار طرح مغفول مانده‌ی دیگر، چرا بازسازی اماکنی مثل کلیسای گریگوری، کنسولگری انگلیس و حتی همان گورستان انگلیسی‌ها و... انتها ندارد و سر و سامان داده نمی‌شود تا من بوشهری در برابر پرسش یک گردشگر این‌چنین سردرگم و اَلکن نمانم؟

سنگینی این پرسش شرم‌انگیز با من بود تا این‌که اولین فستیوال «کوچه» برگزار شد و ناگهان حُباب این بی‌پاسخی و سرافکندگی ترکید. چند جوان خوش‌فکر و هنرمند با برگزاری این فستیوال، به بهترین نحو ممکن، آن پرسش من و شاید هزاران بوشهری دیگر را پاسخ دادند و موجب شدند در برابر گردشگران از جای‌جای کشور سر بلند کنیم.

بوشهر به عنوان یک شهر منحصربه‌فرد، باید جاذبه‌ای منحصربه‌فرد و متفاوت داشته باشد. فستیوال «کوچه» نشان داد که داشته‌ها و پتانسیل گردشگری بوشهر، علاوه بر بافت تاریخی و دریای دل‌انگیز، از کوچه‌ی فرهنگ غنی و پرشور، امنیت و آرامش مثال‌زدنی و از دریچه‌ی دید گشاده و بی‌انتهای مردم دریادل و اهل مدارای این دیار می‌گذرد.

شهر دریاها، اینک میزبان اهالی فرهنگ کشور از بلوچ‌های دوست‌داشتنی تا لُرهای شریف، عرب‌های مهربان، کُردهای بااصالت، تُرک‌های ایران‌دوست و... شده بود. در زمانه‌ای که گاه و بی‌گاه به تحریک و شیطنت بیگانگان، در بعضی استان‌ها شاهد برآمدن اختلافات بیهوده و نابه‌جا و تفرقه‌افکن قومیتی هستیم، کوچه‌های بوشهر هم‌چون گذشته، رنگ آشتی و همدلی با دیگر اقوام و مذاهب به خود گرفتند و با دعوت از دیگر گروه‌های موسیقی و هنری کشور، تبادل فرهنگ و اندیشه در این اقلیم پرپیشینه به عنوان الگو و تجربه‌ای موفق رخ نمایاند. اینک فانوس فروزان نام بوشهر، کشتی نگاه‌ها را در کشور و جهان معطوف به خود می‌کرد و همه و همه سراغ کوچه‌های بوشهر را می‌گرفتند.

بدیهی‌ست که با توجه به آنچه خود داریم و با برگزاری چنین جشنواره‌ها و فستیوال‌های فرهنگی و مردمی‌ست که می‌توان در برابر فرهنگ غرب که برخی دغدغه‌ی تهاجم آن دارند قد علم کرد و نهال عشق به میهن و افتخار به سرزمین مادری را در دل نسل جوان کاشت.

جا دارد مسؤولین استان، این اقدام ارزشمند فرهنگی را از جانب بخش خصوصی قدر شناخته و به چشم یک فرصت بی‌نظیر برای استان بنگرند و بدون توجه به جوسازی‌ها و کارشکنی‌های اقلیتی باهمه‌چیز مخالف و ضد لبخند و شور و شادی، با تمام توان از تداوم برگزاری چنین جشنواره‌ها و فستیوال‌هایی حمایت کنند.

دست‌اندرکاران برگزاری فستیوال کوچه، از خشت‌خشت فرهنگ بوشهر، کاخی بلند پی افکنده‌اند که امیدوارم با تداوم برگزاری آن، فرهنگ غنی این دیار دوست‌داشتنی، از باد نسیان و باران بی‌توجهی، نیابد گزند. ایدون باد.

جشنواره «کوچه»؛ نبض فرهنگ در کوچه‌های بوشهر

مصطفی دهقان

بوشهر، این بندر گرم و همیشه بیدار در جنوب ایران، نه تنها به دلیل موقعیت جغرافیایی و معماری خاص‌اش شناخته شده، بلکه به خاطر روح پرشور مردمانش، فرهنگ غنی‌اش و نغمه‌هایی که در کوچه‌ها طنین‌انداز می‌شود، جایگاهی ویژه در قلب فرهنگ ایران دارد. یکی از پدیده‌های نوینی که در سال‌های اخیر توانسته این هویت فرهنگی را به شکلی زنده و پویا به نمایش بگذارد، جشنواره فرهنگی-هنری «کوچه» است.

نگاهی به تاریخچه جشنواره

جشنواره «کوچه» نخستین‌بار در سال ۱۳۹۶ و با همکاری جمعی از هنرمندان و کنشگران فرهنگی بوشهری شکل گرفت. این جشنواره از همان ابتدا با هدف احیای فضای عمومی محلات تاریخی، بازآفرینی فرهنگی و مشارکت اجتماعی آغاز به کار کرد. تمرکز اصلی جشنواره، خارج کردن هنر از سالن‌ها و آوردن آن به دل کوچه‌ها و فضاهای زندگی مردم بود؛ جایی که گذشته و حال در هم می‌آمیزند.

نام «کوچه» خود به‌خوبی نشان‌دهنده‌ی فلسفه این جشنواره است؛ احیای کوچه‌ها، زنده‌کردن خاطرات جمعی، و ایجاد بستری برای تعامل فرهنگی در بستر زندگی روزمره.

در «کوچه» چه می‌گذرد؟

در مدت زمان برگزاری جشنواره که معمولاً از ۵ الی ۱۰ اردیبهشت ماه به طول می‌انجامد، برنامه‌های متنوعی در سراسر محلات قدیم بوشهر اجرا می‌شود. از اجرای زنده موسیقی بومی تا تئاتر خیابانی، از نقاشی دیواری بر دیوارهای فرسوده تا نمایشگاه‌های هنری در خانه‌های تاریخی، همه و همه بخشی از این رویداد هستند. حتی کودکان و نوجوانان نیز با کارگاه‌های هنری و بازی‌های سنتی در این جشنواره نقش‌آفرین می‌شوند.

یکی از ویژگی‌های منحصربه‌فرد جشنواره «کوچه»، مشارکت مستقیم مردم محله‌ها در برگزاری آن است. ساکنان خانه‌های قدیمی در منازل خود را به روی هنرمندان و بازدیدکنندگانَ باز می‌کنند، پذیرایی می‌کنند، داستان می‌گویند و گاه خود بخشی از اجراها می‌شوند.

تأثیرات ملموس و ماندگار جشنواره

جشنواره «کوچه» در طول سال‌های برگزاری خود، تأثیرات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی متعددی در پی داشته است:

۱. احیای هویت شهری و معماری: حضور مردم و هنرمندان در محلات قدیمی، به باز زنده‌سازی این فضاها کمک کرده و باعث شده نهادهای شهری نیز برای مرمت و حفظ بافت تاریخی انگیزه بیشتری پیدا کنند.

۲. رونق گردشگری فرهنگی: این جشنواره توانسته بوشهر را به عنوان مقصدی برای علاقه‌مندان به فرهنگ، هنر و تاریخ معرفی کند و در ایام برگزاری، شهر را به مکانی پویا برای گردشگری بدل سازد.

۳. تقویت اقتصاد محلی: فروش غذاهای محلی، صنایع دستی، و خدماتی چون اقامتگاه‌های بوم‌گردی در ایام جشنواره رشد چشمگیری پیدا می‌کند و معیشت خانواده‌های محلی را بهبود می‌بخشد.

۴. مشارکت اجتماعی و تعلق محله‌ای: حضور مردم در برنامه‌ریزی و اجرای جشنواره، حس تعلق به محله و هویت فرهنگی را تقویت می‌کند و بستری برای گفت‌وگوی بین‌نسلی فراهم می‌سازد.

چالش‌ها و پیشنهادهایی برای آینده

با وجود موفقیت‌های چشمگیر، جشنواره «کوچه» با چالش‌هایی نیز مواجه است؛ از جمله کمبود منابع مالی، نبود برنامه‌ریزی بلندمدت، و خطر تجاری‌شدن بیش از حد.

برای تضمین آینده‌ای پایدارتر برای جشنواره، پیشنهاد می‌شود:

– ایجاد حمایت‌های نهادی پایدار: همکاری مداوم با نهادهای فرهنگی ملی و بین‌المللی می‌تواند به تأمین منابع و تقویت زیرساخت‌ها کمک کند.

– مستندسازی حرفه‌ای و ثبت تجارب: تهیه فیلم، کتاب و گزارش‌های تحلیلی از هر دوره می‌تواند به گسترش دانش بومی و الگوسازی برای دیگر شهرها بینجامد.

– گسترش فعالیت‌های آموزشی برای کودکان و نوجوانان: نسل آینده‌ی بوشهر باید از امروز با ارزش‌های فرهنگی خود آشنا شود و جشنواره می‌تواند محملی برای این آموزش باشد.

– تلفیق هنرهای معاصر با سنت: استفاده از هنرهای دیجیتال، رسانه‌های نوین و روایت‌گری خلاق می‌تواند دامنه‌ی مخاطبان جشنواره را گسترش داده و آن را به بستری بین‌المللی تبدیل کند.

نتیجه‌گیری

جشنواره «کوچه» نه تنها یک رویداد فرهنگی بلکه یک جریان زنده و انسانی‌ست؛ تبلور فرهنگ مردم بوشهر در بستری خلاقانه و مشارکتی. این جشنواره نشان داده که کوچه‌ها فقط گذرگاه نیستند، بلکه فضاهایی‌اند برای تنفس فرهنگ، گفت‌وگو، همدلی و خلق آینده‌ای روشن. کوچه‌های بوشهر با این جشنواره بار دیگر به صحنه‌ی زندگی بازگشته‌اند؛ زنده، پرشور و لبریز از امید.

برندسازی فرهنگی، تاریخی، هویتی و گردشگری بوشهر با فستیوال کوچه

دکتر عبدالمجید مصلح

رویداد «فستیوال کوچه» به اندازه سال‌ها تلاش و کار چندین دستگاه دولتی در معرفی و برندسازی فرهنگی، تاریخی، هویتی و گردشگری بوشهر ایفای نقش کرده است.

طی چند سال و چند برنامه، کاری کرده است که هیچ دستگاه‌های دولتی قادر به انجام آن نبودند.

تصویر جذاب و زیبای بوشهر فرهنگی در ذهن ایرانیان و جهانیان مرهون این ایده و برنامه خلاقانه است. این تلاش را باید قدر دانست و همه مدیران و شهروندان بوشهری باید برای استمرار و برگزاری هرچه شایسته‌تر آن مشارکت و همکاری کنند.

رویداد فستیوال کوچه متعلق به هر شهروند بوشهری است. الگویی از همکاری جمعی، مهربانی، میزبانی و میهمان‌نوازی جنوبی و استمرار هویتی تاریخی است که یکایک ما و تمام کوچه‌های شهرمان میراث‌دار آن هستند. بوشهر را به همگان معرفی کرده و همه ما با همه توانمان برای استمرار و پایداری آن باید تلاش کنیم.

چرا نگران آمدن هم‌وطنان گردشگر به بوشهر برای فستیوال کوچه هستید؟!

بهناز بیات

در این روزها هر جا تماس گرفته می‌شود برای رزرو هتل یا خانه مبله برای ایام برگزاری «فستیوال کوچه»، می‌گویند جا نداریم. یکی از راه‌های درآمد و تکان خوردن معیشت و اقتصاد مردم شهر و منطقه، گردشگری هست.

امارات متحده عربی و دبی در سال گذشته حدود ۲۹ میلیون نفر گردشگر داشت و برآورد می‌شود تا چند سال دیگر درآمد سالانه گردشگری آن به ۵۸ میلیارد دلار برسد. آیا مردم مسلمان دبی با وجود این همه گردشگر از سراسر جهان، بی‌دین و ایمان شده‌اند.

که دلواپسان نگران آمدن هموطنان خود به عنوان گردشگر به بوشهر بوده و دنبال لغو «فستیوال کوچه» هستند و داد وامصیبتا سر می‌دهند که ارزش‌های دین و مذهب با این فستیوال در خطر است!

کمی دیدگاه‌ها را عوض کنید تا بتوانید با مردم و شادی‌های‌شان مدارا کنید. در این اوضاع و احوالی که افسردگی دامن خیلی از جوانان را به‌خاطر مسائل مختلف گرفته، بیایید با فرهنگ و هنر آشتی کنید، همدیگر را دوست داشته باشید، همه مسائل را جناحی نکنید، قدرت‌نمایی کردن در لغو شادی مردم چیزی جز دشمنی به بار نمی‌آورد. روح و روان را به آرامش دعوت کنید.

فستیوال کوچه، روایتگر کهن دیار بوشهر

اردشیر محمدی باغملایی

«فستیوال کوچه» یک رویداد بزرگ فرهنگی است که تاثیر فراوانی بر معرفی فرهنگ ناب بوشهری و توسعه و ترویج صنعت گردشگری در استان بوشهر دارد.
«فستیوال کوچه» روایتگر تاریخ، تمدن، معماری و هویت این کهن دیار می‌باشد.
با فستیوال کوچه می‌توان جلوه‌های ناب فرهنگ بوشهر را به نمایش گذاشت.

فستیوال کوچه، می‌تواند باعث رونق اقتصاد مبتنی بر گردشگری در استان بوشهر شود

ناصر باستی

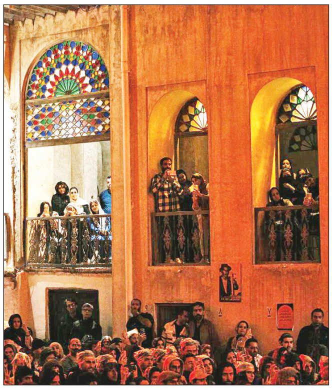
یکی از مهمترین اهداف برنامه‌ریزان خرد و کلان در فرایندهای توسعه متوازن؛ توجه به حوزه‌های سرمایه‌گذاری، معرفی فرصت‌ها و ظرفیت‌ها، نمایش قابلیت‌ها، شناخت و تحلیل تهدیدها و ترسیم افقی روشن برای چشم‌اندازهاست و طبیعتاً از تاثیرگذارترین ابزار تحقق این هدف، برگزاری فستیوال‌ها، کنفرانس‌ها، جشنواره‌ها و گردهمایی‌ها در سطوح منطقه‌ای، ملی و فراملی است که دستاوردهای آن همه حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را تحت تاثیر قرار خواهد داد.
موضوع ترویج و توسعه صنعت توریسم در بوشهر، فارغ از تفاوت در نگاه‌های سیاسی دولت‌ها، همواره مورد تاکید و توجه بوده است.
دارا بودن شاخص‌ترین جاذبه‌های طبیعی شناخته شده در کشور، پیشینه تاریخی، میراث معماری خاص، هویت و ارزش‌های فرهنگی، منحصربفرد بودن آیین‌ها، رسوم و سنت‌های جشن و سوگواری و... همیشه بوشهر را به یکی از چند مقصد مهم گردشگری تبدیل نموده و این امر توانسته بیشترین تاثیرات و پیامدهای اقتصادی را به‌دنبال داشته باشد.
رونق بخش هتلینگ و ضریب نرخ اشغال تخت‌های مراکز اقامتگاهی و بوم‌گردی گرفته تا توسعه بخش خدمات و حمل و نقل و فعالیت‌های کسب و کار صنوف و حتی دست فروشانی که تامین گوشه‌ای از نیازهای سفر گردشگران را رقم می‌زنند، همه از تاثیرات انکارناپذیر گردشگری است، از این رو برگزاری فستیوال‌هایی همانند کوچه، نقش مهمی می‌تواند در اقتصاد مبتنی بر گردشگری در استان بوشهر داشته باشد و باعث رونق آن شود.

فستیوال کوچه، الگویی موفق در کشور

عبدالحسین کنین

«فستیوال کوچه» در حقیقت یک نوع هویت فرهنگی هست و گردشگری را توسعه می‌دهد و برای شناسنامه بوشهر مهم هست. این جشنواره باعث می‌شود مردم از اقصی نقاط کشورمان با فرهنگ و آداب و رسوم بوشهر آشنا شوند.
«فستیوال کوچه» صرفا موسیقی نیست بلکه شکل معماری و غنای فرهنگ ما را هم نشان میدهد و یک انگیزه‌ای برای جذب گردشگران به بوشهر است.

«فستیوال کوچه» برای معرفی و ارتقا و اعتلای فرهنگ مردم بوشهر نقش مهمی دارد و حتی روی رونق اقتصادی و درآمدزایی این شهر نیز تاثیر مثبتی دارد.
«فستیوال کوچه» ره‌آوردی برای بوشهر است و همه متوجه شده‌اند که بوشهر چه دیدنی‌ها و فرهنگ و هنر غنی دارد که باید به آنها توجه کنند و برای دیدنشان به بوشهر سفر کنند.
جالب است که «فستیوال کوچه» دارد به عنوان یک الگوی موفق در کشور مطرح می‌شود و شهرهای دیگر هم دارند با الگوبرداری از آن، سعی در برگزاری فستیوال‌های خاص خود دارند تا شهرشان را معرفی کنند و این نشان از تاثیر گذاری فستیوال کوچه در کل کشور است.

میراث ناملموس ،دریچه ای رو به آینده نگری فرهنگی

الهه غریب زاده

قبل از ورود به بحث اصلی بر خود لازم می‌دانم از گونه‌ای فرهنگ‌سازی یا تبلیغات فرهنگی برای جذب هرچه بیشتر مخاطب امروز ما (یعنی نسل نو) چند کلامی صحبت کنم. اواخر در کلاس‌هایم (درس جشنواره ها، سمینارها) و یا در هنگام تدریس درس (میراث ناملموس فرهنگی) عمدتا با سوالاتی مواجه می شدم که برای توضیح و بررسی نیاز بود مستندات مکتوب عدیده‌ای را ارائه دهم.
چالش‌هایی که از عدم آگاهی از اهمیت برگزاری سمینارها، جشنواره ها در استان بوشهر و در کشورمان بود. که نتیجه نهایی این مطالعات در پکیج فرهنگی پژوهشی سه جلدی میراث ناملموس در سه سطح استانی، ملی و بین‌المللی در سال اخیر رونمایی و در دست چاپ قرار گرفت. یکی از مثال‌های حوزه میراث ناملموس در سطح دنیا مدرسه سامبا در برزیل می باشد.
مدرسه‌ای که یک سال گروه کثیری از مردم به‌صورت خودجوش گردهم می‌آیند که خود را برای کارنوال سالانه سامبا آماده نمایند.
همه مطلعیم که، چند موضوع برزیل را در دنیا به شهرت رسانده است: یکی فوتبال که تیم ملی این کشور با داشتن نوابغی مانند «پله»، «رونالدینیو» و پنج دوره قهرمانی در جام جهانی دنیا را محو هنر ستارگان بی‌مانند خود کرده است.
دیگری قهوه برزیل که این کشور بزرگترین تولیدکننده و صادرکننده انواع و اقسام قهوه به تمام دنیا می باشد و جشن کارناوال برزیل.
دیگر مثال، کارناوال سیاه و سفید اسپانیا، جشنی عظیم است که هر سال از ۲۸ دسامبر تا ۶ ژانویه به طول می‌انجامد. روز بیست و هشتم یعنی روز اول این مراسم با جشن آب آغاز می‌شود. در این روز مردم در خانه‌ها و خیابان‌ها را آب می‌پاشند و شهر، حال و هوای جشن پیدا می کند.
و یا بزرگ‌ترین کارناوال اسلوونی مربوط به آیین‌های بهار و باروری اسلاوهای باستان، و یا جشنواره موسیقی استونی،این جشنواره هر پنج سال یک بار در زمین‌های جشنواره موسیقی تالین با حضور ۳۰۰۰۰ خواننده و ۸۰۰۰۰ مخاطب برگزار می‌شود. این مثال‌ها که جملگی نمادی از گروه‌های تیمی با تکیه بر آداب و رسوم فرهنگ ملل بوده و هرساله اجرا شده و در لیست میراث ناملموس یونسکو نیز ثبت و ضبط شده است.
در مقیاس ملی ما جشنواره‌های عدیده ای در اکثر نقاط کشور داریم که هرساله در راستای معرفی فرهنگ برگزار می شوند. به‌ویژه در کردستان و نواحی غربی کشور که هرساله شاهد جشنواره‌های خاص و بی‌نظیر مردمی هستیم که مراسم هزار دف در پالنگان از زیباترین رسوم کهن ایران می باشد.
هدف از ارائه موارد مذکور این است که به نتیجه‌ای واحد برسیم و ماحصل آن چیزی نیست جز تبلیغات فرهنگی و البته واژه ای مهمتر مهندسی فرهنگی.
قطعا فستیوال موسیقی کوچه و دیگر فستیوال‌های مشابه نقطه عطف فرهنگی دیارمان در زمینه‌های مختلف فرهنگی، هنری،گردشگری، اقتصادی و اجتماعی خواهند بود و چه‌قدر زیباست که همه در کنار هم برای کیفیت‌بخشی به این رویداد فرهنگی گام برداریم.
خوشبختانه تبلیغات فرهنگی به‌صورت مردمی به‌طور گسترده‌ای اخبار این رویداد را در برگرفته است. بنابراین در مرحله مهندسی فرهنگی با ارائه راهکارها می‌توان رویدادی باشکوه رقم زد.
قطعا اتحاد دوستداران و دغدغه‌مندان فرهنگ بوشهر می‌تواند پوششی باشد بر کاستی‌های معمول سیستم های جشنواره ای و البته کم رنگ نمودن و حتی بی‌رنگ نمودن موارد و مسائلی که نه تنها این رویداد بلکه هر رویدادی را می تواند تحت الشعاع قرار دهد.

فستیوال کوچه از منظر تاب‌آوری شهری

سینا دشتی

۱- مهم ترین ویژگی تمایز بخش دنیای امروز با گذشته‌های دور و نزدیک، شهرنشینی شتابان در گستره جهانی است. پیش بینی این است که تا سال ۲۰۵۰ بیش از ۶۸ درصد انسان‌ها در محیط‌های شهری زندگی کنند.

این پدیده ای است که برآمده از ویژگی‌های سبک زندگی مدرن است. سبکی که ریشه در صنعتی شدن جوامع بشری و تغییرات شیوه‌های تولید و تقسیم کار نوین اجتماعی داشت، اما در آن متوقف نماند.

۲- در مدرنیسم شهری ابتدایی که بر تولید صنعتی مبتنی بود، روابط آدم ها انتزاعی می شد و تعاملات چهره به چهره زندگی در محیط های کوچک و عمدتا روستایی در نظام تولید کشاورزی، هر چه بیشتر کاهش پیدا می کرد. با پیشرفت‌های تکنولوژیکی به ویژه در حوزه حمل و نقل و ارتباطات به نظر می رسید وابستگی‌های حداقلی انسان ها به یکدیگر در فضای کالبدی در حال دود شدن و به هوا رفتن است؛ عده‌ای از مرگ مکان و جغرافیا و حتی مرگ شهر سخن می‌گفتند. پیشرفت‌های رباتیک، نیاز به حضور انسان‌ها در محیط‌های کارخانه‌ای و صنعتی به حداقل می‌رساند. احتمال پاندامی‌های بزرگ، می‌توانست این روند را تقویت کند.

۳- اما از سوی دیگر اقتصاد سرمایه‌داری صنعتی به شدت وابسته به خلاقیت، نوآوری، ابتکار، نظام تولید علم آکادمیک و سیستماتیک، دانش ضمنی و برآمده از تجربه زیسته و مهارت‌های سطح بالا بود و هست.

هرچند اقتصاد صنعتی به ویژه در کشورهای توسعه‌یافته و متروپل وارد دوره مابعد صنعتی و اطلاعاتی شد اما این وابستگی‌ها به شکلی تصاعدی افزایش پیدا کرد به گونه‌ای که نیاز به صفت‌هایی جدید برای توسعه هم‌چون دانایی محوری، دانش بنیانی، هوشمندی، خلاق و نوآورانه بودن و پس از مواجهه با تبعات زیست محیطی توسعه، سبز بودن و پایداری برجسته شد.

۴- در وجه دیگر تحولات دنیای مدرن، انباشت ثروت و توان آن‌ها برای مصرف بالاتر در کنار امکان تحرک و جابجایی مکانی در سطح محلی و جهانی که در مفهوم فشردگی فضا-زمان فهمیده می شد، همراه با توسعه امکانات اطلاعاتی و ارتباطی، میل انسان‌ها را برای دیدن و تجربه کردن مکان‌های جدید، زندگی‌های متفاوت، تجربه‌های متنوع و برخورداری از امکانات متکثر برای سرگرمی، بالا برد. نتیجه این وضعیت ایجاد و توسعه صنعت جهانی گردشگری بود. توریسم درهای جدیدی به روی جوامع، در سطح جهانی باز کرد. دور افتاده‌ترین مکان‌ها می‌توانستند با تبدیل جغرافیا و تاریخ خود به سرمایه وارد عرصه تولید سرمایه‌داری جهانی شوند. توریسم راه میانبری بود برای متوقف نشدن در تاریخ؛ دیالکتیک پیشرفت اکنون فرصت‌های جدیدی تولید می کرد برای بندگان، هرچند این امکان از طریق مفتون‌سازی طبقات خدایگانی جهانی بود. توریسم، صلح و توجه به میراث فرهنگی و طبیعی را تشویق می کرد هرچند آسیب‌هایی نیز در صورت عدم وجود برنامه‌ریزی کلان و خرد می‌توانست متوجه جوامع محلی کند.

۵- در این زمینه از تحولات انسانی گسترده، تنوع و تکثر در سبک‌های زندگی شهروندان جهان به رسمیت شناخته می‌شود؛ نه تنها تحمل و مدارا بالا می‌رود که حتی فراتر از آن، انسان‌ها در جهانی که همه چیزش نمایش هایی بر صحنه های گوناگون است، میلی غریب پیدا می کنند که فرصت‌هایی پیدا شود برای شریک شدن در تجارب زندگی دیگران، تجاربی که طیف گسترده‌ای از هنرهای مختلف تا حس و حال‌های مادی

و معنوی را در برمی گیرد.

بازاری جهانی در فضاهای مجازی و واقعی وجود دارد که جوامع هر آن‌چه از فرهنگ و تمدن و زندگی دارند، عرضه کنند و تنها شرط محدود کننده اش پایداری و حفاظت میراث ها است.

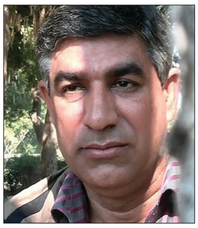
در زمانه‌ای که سود اقتصادی حرف اول و آخر می‌زند، بهره‌گیری برنامه‌ریزی شده از جذابیت‌های فرهنگی، هنری، تاریخی و البته تفاوت‌ها و خلاقیت‌هایی که آدم‌ها در یک مکان برای ماندن، توانسته‌اند ایجاد کنند و نمایش آن‌ها در قالب رویدادهای هنری شهری راهی است برای ایجاد ارزش افزوده در مکان، از شیوه‌هایی غیر کوبیدن و ساختن با تراکم‌های بالا و معماری‌های ناآشنا. در واقع با راه انداختن این نمایش جمعی و مشارکتی در فضای متفاوت و بر پلتفرم‌های غیرمعمول، ابتکارات فرمی ایجاد می کنیم تا آن‌چه که فکر می‌شد، کهنه، فرسوده و خارج از عملکرد است، بازآفرینی شود و جریان خلاقیت و زندگی در آن برقرار گردد.

در اینجا نوگویی در گردشی جاودانه از کهنه زاده می‌شود و آنان که به حاشیه رانده شده‌بودند به متن برمی گردند. تفاوت‌ها، تنوع و تکثرها هم‌نشینی می کنند و هم‌جوشی لازم برای خلاقیت و نوآوری امکان‌پذیر می گردد.

شهر در طول تاریخ با ویژگی جایگاهی‌اش برای خلاقیت و فرهنگ شناخته می شد و حالا این برجستگی بسیار بیشتر خود را نشان می‌دهد. این استراتژی برای بقا و ماندن است، چیزی که در ادبیات شهرسازی جهانی که ارزش‌های پایداری(sustainability) در آن شرط اصلی است تحت عنوان تاب‌آوری شهری(urban resilience) شناخته می شود.

فستیوال کوچه؛ الگوی موفقی از اقتصاد توریست محور در بوشهر

جمال‌الدین عارف‌زاده- مدیر مجموعه فرهنگی تاریخی سعادت

دنیا اقتصادی امروز به دنبال رشد و توسعه اقتصادی فارغ از منابع فسیلی است. اقتصادی که با اتمام منابع و اندک بحرانی، دچار فروپاشی نشود.

کشورهایی که توانسته‌اند با ثروت منابع فسیلی مسیر اقتصاد آزاد و غیروابسته به این منابع را طی کنند قطعا واکسن بحران اقتصادی را کشف کرده‌اند و بنا به قدرت اقتصادی مرکبی که بدست آورده‌اند نه تنها مصونیت پیدا کرده بلکه سهم بیشتری در تصمیمات بین‌المللی را به‌دست آورده‌اند.

یکی از این ظرفیت‌ها اقتصاد توریست محور است که متکی بر آثار تاریخی و رویدادهای فرهنگی، طبیعت و موقعیت جغرافیایی و آب و هوایی است.

کشورهایی که موفق شدند از این ظرفیت ها استفاده نمایند بی شک به درآمدهای قابل توجهی معادل منابع و ذخایر دست پیدا کردند و ضمن بر طرف نمودن بحران بیکاری و پایین آوردن میزان فقر و فلاکت، توانسته‌اند در تمامی ابعاد به توسعه لازم دست پیدا کنند.

کوچه فستیوال بوشهر با تکیه بر الگوهای فرهنگ بومی و بافت زیبای تاریخی بوشهر ثابت کرد که درآمد و اشتغال در بوشهر تنها وابسته به توسعه بندر و اسکله نیست و مسیر مهم دیگری را برای رونق کسب و کار و درآمد در بوشهر پیش پای ما قرار داد.

مسیری که مرمت و بازسازی بناهای تاریخی را توجیه پذیر نمود و مردم بوشهر را در توسعه شهر مشارکت داد و از همه مهمتر فرهنگ و آداب خاک خورده و غنی این دیار را جلایی تازه بخشید و ضمن ایجاد شور و نشاط، مردم را در مسیر توسعه و رونق اقتصاد توریست محور متحد و همراه کرد.

این فرصت ایجاد شده باید مورد توجه برنامه ریزان و مدیران استان قرار گیرد و بعنوان الگویی موفق در ایجاد درآمد در تمام حوزه‌های کسب و کار از فردی که در کنار خیابان نخود می‌فروشد تا هتل دار و قایق‌های تفریحی و... مورد استفاده قرار گیرد.

ضرورت دارد مدیر ارشد استان تمامی دستگاه‌ها را موظف به همراهی نماید تا این برنامه توریست محور به بهترین شکل ممکن اجرا و بستری برای رونق بیشتر در سال‌های آینده گردد.

در حمایت از برگزاری فستیوال کوچه

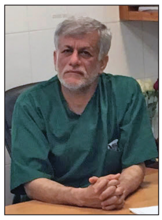
حسین معروف

برای بوشهری‌های ساکن در بافت تاریخی، کوچه مفهوم شکوهمند متفاوتی دارد. کوچه بسان شریان در بدن آدمی‌است. کوچه، نهاد خالق فرهنگ است، همان جایی که از درون آن یکی از نقطه عطف‌های داستانویسی ایران، یعنی داستان تنگسیر چوبک شکفته می‌شود. برگزاری فستیوال کوچه همانگونه که گفته‌اند، بی‌انگیزه مالی، برای شان وجوه بی‌شمار فرهنگی کوچه به عنوان «نهاد فرهنگ عمومی» اهمیت دارد. باید یارشاطرشان بود نه بارخاطر.

فستیوال کوچه؛ فستیوال فرهنگ غنی مردم بوشهر

دکتر عبدالرحیم مهرورز

بوشهر شهری ثروتمند: از فرهنگی غنی که به آن می‌نازیم. بزرگ‌ترین ثروت بوشهر؛ فرهنگ غنی مردمانش است. مردمانی با صفایی از یک‌رنگی بدون ریا و چندرنگی. مردمانی متین و دوست‌داشتنی با فرهنگی چند هزارساله از هنر، معماری و تمدن کهن.

بوشهر؛ شهری غنی از فرهنگ معرفت، عاری از شرارت و سرشار از احترام به هم‌نوعان که در کوچه‌پس کوچه‌هایش نسیم جنوب می‌وزد. نسیمی به وسعت قلب‌های با مرام و مهربان شهروندانش. نسیمی همراه با مسروری، مسرور از زندگی و امید به آینده با آوازها و موسیقی رنگارنگش از نی‌انبان تا آواز نیمه‌خوانی ناخدایان و جاشوانش (ملوان)، از شروه تا خیام‌خوانی جذابش، از ریتم یزله و سینه‌زنی تا دمامش، از عزا تا رقص و آوازش، از بندر کهنش تا نماها و آواهایش، از معماری کوچه‌هایش تا رقص بادهایش.

اما فستیوال کوچه: فستیوالی که تفاوتش با فستیوال‌های جهانی دیگر در این است که همهی اقشار جامعه در آن فعال‌اند. فستیوال رنگ‌ها و معماری‌هایی که با آوازهای دلنشین و گیرای بومی در کوچه‌پس کوچه‌هایش فریاد هستی از نیستی، به صدا در می‌آورد. اکنون این فستیوال با این فرهنگ غنی مردمی که در راستگویی شهره‌اند می‌تواند جهانی شود، به شرطی که مغرور و خودشیفته نشویم و لازم است از بانیان این فستیوال، برادران عبدی‌پور، قدردانی ویژه‌ای نمود.

این فستیوال باید متعلق به همه همشهریان از هر نوع قشر و ایده دانست و برای بهتر دیده شدن آن باید کوچه به کوچه را متناسب با توان صاحبان خانه‌ها و فرهنگ منطقه آذین‌بندی کرد. و برای اجرای مراسم و امنیت بهتر، علاوه بر نظریات جامعه‌شناسان و روان‌شناسان، حداقل باید به ۱۰۰ نفر در حفظ نظم آموزش داده شود و سپس گردانندگان امور با چشم بینا سراپا و ایستاده در کنار مسئولین نظم باشند نه اینکه در صف اول مراسمات فقط صندلی‌ها را اشغال کنند.

فستیوال کوچه

تجربه‌ای از دل کوچه‌های بوشهر

حسن و حسین مژده (مژدگان)

به عنوان کسانی که دلشان به حال بوشهر می‌تپه، فستیوال کوچه برامون فقط یه رویداد فرهنگی نیست؛ یه جور جشن زندگی است، همان لحظه‌هایی که کوچه‌های قدیمی پر می‌شوند از موسیقی، رنگ، خنده، و مردمی که کنار هم بودن را جشن می گیرند.

این فستیوال واقعاً توانسته بوشهر را جور دیگری نشان بدهد. از آن تصویری که خیلی‌ها فقط گرما و رطوبتش را می‌دیدند، حالا رسیدیم به شهری که فرهنگ دارد، هنر دارد، و مردمی که با تمام وجودشان میهمان‌نوازی می کنند.

خیلی از دوستان ما که اهل شهرهای دیگر هستند، وقتی فیلم‌ها و عکس‌های فستیوال را دیدند، گفتند "کِی برویم بوشهر؟"

فستیوال کوچه برای ما یعنی فرصتی برای نفس کشیدن تو شهری که عاشقش هستیم؛ امیدوارم هر سال پُررنگ‌تر و مردمی‌تر برگزار شود.

فستیوال کوچه، در حقیقت یک فرصت بی‌نظیر بوده که بوشهر رو به عنوان یکی از مقصدهای فرهنگی و گردشگری کشور معرفی کند. این رویداد نه تنها برای مردم بوشهر بلکه برای کل استان، یک فرصت بزرگ برای نمایش فرهنگ غنی، هنرمندان محلی و مهمان‌نوازی مردم بوشهر بوده.

۱. معرفی بوشهر به دنیا:

فستیوال کوچه توانسته بوشهر رو از یک گوشه از ایران به یک جاذبه توریستی در سطح ملی و بین‌المللی تبدیل کند. این رویداد به مردم ایران و حتی گردشگران خارجی این فرصت رو داده تا با زیبایی‌های فرهنگی و اجتماعی بوشهر آشنا شوند. بوشهر با بافت خاص و دلنشینش، از کوچه‌های قدیمی و خیابان‌های سنگ‌فرش گرفته تا خانه‌های تاریخی با معماری منحصر به فردش، همه این‌ها چیزی فراتر از یک رویداد فرهنگی را به نمایش گذاشته است. این تنها یک جشن نیست؛ بلکه پلی است برای ارتباط بیشتر مردم سراسر کشور با مردمی که در این بندر تاریخی زندگی می کنند و با طیب‌خاطر، میهمان‌نوازی و مهربانی ویژه‌ای از میهمانان استقبال می کنند.

۲. رونق اقتصادی و حمایت از هنرمندان:

یکی از دستاوردهای بزرگ فستیوال، رونق کسب‌وکارهای کوچک و محلی بوشهر است. این رویداد نه تنها هنرمندان بوشهری بلکه تمام مردم این استان رو به یکدیگر نزدیک‌تر کرده و فرصتی برای رونق کسب‌وکارهای خانگی و صنایع دستی فراهم کرده است. نمایش هنرهای دستی، موسیقی محلی، و نمایش‌های خیابانی باعث شده کسب‌وکارهای کوچک رونق پیدا کنند و هنرمندان محلی فرصتی برای نمایش آثارشون پیدا کنند. به ویژه برای کسب‌وکارهای خانوادگی و محلی که از طریق نمایش آثار هنری و صنایع دستی خود می‌تونن جذب گردشگر و مشتری داشته باشند، این فستیوال فرصتی طلایی بوده که پیش از این شاید چنین شانس‌هایی نداشتند.

۳. آشنایی مردم ایران با مردم خوب بوشهر:

فستیوال کوچه، فرصتی عالی برای مردم سراسر ایران به‌شمار می‌رود تا بیشتر با مردم بوشهر آشنا شوند. مردم بوشهر مردمی خونگرم، میهمان‌نواز و با روحیه‌ای خاص

هستند که همیشه آماده‌اند تا با دل و جان از میهمانان استقبال کنند. این رویداد به همه یادآوری می کند که بوشهر تنها یک مقصد گردشگری نیست، بلکه شهری است که مردمش با تمام وجودشون در این رویداد سهیم هستند و از این جشن برای معرفی خود، فرهنگ، و ویژگی‌های خاص زندگی بوشهری‌ها بهره می‌برند.

۴. تأثیرات بر گردشگری و کسب‌وکارها:

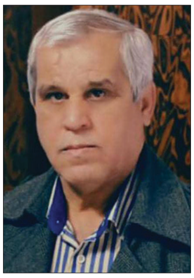
به وضوح می‌توان دید که بازار گردشگری در بوشهر از برگزاری فستیوال کوچه سر و سامان گرفته. هتل‌ها، رستوران‌ها، اقامت گاه‌های بومگردی و کسب‌وکارهای محلی از این رویداد بهره‌مند شدن و برای اولین بار شاهد بوده‌ایم که گردشگران از سرتاسر ایران به بوشهر سفر می‌کنند. این یعنی مردم بوشهر نه تنها از این فستیوال لذت می‌برند، بلکه از دیدگاه اقتصادی هم بهره‌مند می‌شوند. رونق گرفتن بازارهای محلی و فروش محصولات صنایع دستی، گواه این امر است که این فستیوال توانسته است به شکل مثبت در ارتقاء وضعیت اقتصادی مردم بوشهر اثر بگذارد.

فستیوال کوچه، چیزی بیشتر از یک رویداد هنری است؛ این یک جشن زندگی، فرهنگ و معرفی دستاوردهای مردم بوشهر به دنیاست.

در پایان، از تمام دست‌اندرکاران و برگزارکنندگان فستیوال کوچه صمیمانه تشکر می‌کنم؛ کسانی که با دل و جان، برای روشن نگه داشتن چراغ فرهنگ و شادی در کوچه‌های شهرمان تلاش کردندس. با آرزوی ادامه‌دار بودن این مسیر زیبا، هر سال پُررنگ‌تر و باشکوه‌تر.

فستیوال کوچه، غناهشت شادی

اکبر نهاری

تاثیر هنر به ویژه موسیقی بر روح وروان انسان انکارناپذیر است و اثرگذاری هنر و موسیقی برای ایجاد شادی، یکی از پارامترهای مهم در توسعه جوامع شناخته می‌شود.

موسیقی بر انسان و تمام پدیده های طبیعی تاثیر مستقیم یا غیرمستقیم و عمیق دارد ،بیسمارک امپراتور خونخوار آلمان، با همه سنگدلی وقتی سمفونی بتهوون را می‌شنود از شدت تحت تاثیر قرار گرفتن اشک می‌ریزد.

یکی از زیباترین نمونه‌های تاثیرگذاری موسیقی، تاثیر سمفونی نهم بتهوون در سیاست است.

این سمفونی یکی از آثاری است که در تاریخ سیاست از آن استفاده شده است و در میان هر دسته و هر ایدئولوژی‌ای طرفداران بسیاری دارد. انگلس می گوید: "روزی که بشر سمفونی نهم را آیین رفتاریِ خود قرار دهد آن روز بتهوون جایگاه حقیقی خود را یافته‌است." و بیسمارک اعتقاد داشت که: "اگر من سمفونی نهم را پیشتر و بیشترگوش کرده بودم امروز بسیار شجاع‌تر بودم." به گفته هیندنبورگ: "امروز اشک‌های زیادی در خانواده‌های آلمانی می‌ریزد، ولی بتهوون به ما می‌آموزد که اگر کسی خود را در اختیار موسیقی او بگذارد نمی‌تواند نگون‌بخت بشود. او تسکین دهنده رنج‌های ماست. نخست‌وزیر زیمبابوه آن را به عنوان سرود ملی کشورش انتخاب کرد. واتیکان از این سمفونی دفاع کرد، و بالاخره "سرود شادی (Ode to Joy)"، موومان چهارم این سمفونی، به عنوان سرود رسمی اتحادیه اروپا انتخاب شد. بتهوون در این سمفونیِ باکلامی از اشعار جاودانه و بشر دوستانه یوهان فریدریشِ فون شیللر استفاده کرده است، که این اشعار به نوعی بازگویی مضمون شعر بلند سعدی، "بنی‌آدم اعضای یک پیکرند" است.

موسیقی آن‌جا که با شعر وزین وسترگ فارسی تلفیق می گردد، اوج هنر خود را به نمایش می‌گذارد که نمونه‌های بارز این هنرنمایی در آثار استاد شجریان جلوه گر می گردد.

سعدی استاد سخن برای تاثیر گذاری موسیقی بر همه پدیده ها این گونه می سراید:

اشتر به شعر عرب در حالت است و طرب
گر ذوق نیست تو را کژ طبع جانوری

و این‌گونه فقط انسان‌های بی ذوق و کژ طبع را مخالف موسیقی می داند.

موسیقی بوشهر چه از نوع مذهبی و چه غیرمذهبی از تاثیرگذارترین انواع موسیقی نواحی ایرانی است و بزرگ‌مردانی همچون محسن شریفیان و... نام بلند بوشهر را بر بلندای بام موسیقی جهان طنین انداز کرده‌اند.

چند سالی است که برنامه ای فرهنگی با عنوان (فستیوال کوچه) به همت فرهنگ دوستان این دیار فرهنگی برگزار می‌گردد که نام این کهن دیار، بوشهر، را که قبلا با عنوان شهر (مدارا گری) شناخته می‌شد، خنیده‌تر ساخته است. متاسفانه متولیان رسمی امور فرهنگی که خود باید باعث و بانی این برنامه ها باشند، از جامعه فرهنگ‌دوست بوشهر بسیار عقب مانده‌اند و هیچ نقشی در اجرای این برنامه که ندارند هیچ، گاه گاه تا حد توان سعی در سنگ‌اندازی در راه برگزاری آن نیز نموده اند، که بسی جای تاسف دارد، این‌ها واقعا از این مسئله غافلند که در گسترش صنعت توریسم، موسیقی نقش برجسته‌ای دارد.

اگر در زمان برگزاری این فستیوال سری به کوچه پس کوچه‌های چهار محل بزنید، بارش احساس را می بینید، روح‌تان به پرواز در می‌آید در آسمان آبی و بیکرانه این دیار سیر می کنید، فوران شوق را به چشم خویش می‌بینید، خواهید دید که اقوام مختلف این سرزمین اهورایی با زبان مشترک موسیقی حرف می‌زنند و احساسات‌شان را بروز می‌دهند، هیچ کس خود را غریبه نمی داند، اصلا

در هنگام برگزاری این فستیوال غربت محلی از اعراب ندارد، فستیوال کوچه همه دل‌ها را به هم پیوند می‌دهد، آن نوازنده هرمزگانی در کنار خنیاگر کُرد، بدون این‌که هیچ کدام از لهجه و زبان یکدیگر چیزی بفهمند، با زبان شیرین موسیقی با هم سخن می گویند.

فستیوال کوچه بوشهر را به صورت ایرانی کوچک جلوه‌گر می‌سازد که همه اقوام و نژادهای این سرزمین، فارغ از رنگ و زبان و باور مذهبی، در کنار یکدیگر به تولید شادی می پردازند.

در پایان، دو توصیه دارم، یکی به برگزارکنندگان و دیگری به مخالفان برگزاری این فستیوال؛ از برگزارکنندگان درخواست می‌نمایم با ارائه اهداف فرهنگی برنامه، به مخاطبان این برنامه نشان دهند که جایگاه و ارزش این برنامه فرهنگی آن‌چنان والاست که ارزش آن‌را ندارد که با کارهای حساسیت برانگیز، گزک به دست مخالفان دهند و موجب آسیب رساندن به اهداف ارزشمند فستیوال کوچه گردند و به مخالفان هم توصیه می‌نمایم برنامه (فستیوال کوچه) را برای این شهر یک فرصت بدانند، نه تهدید.

فستیوال کوچه، اوج هنر و هنرنمایی اصیل بوشهری

ابراهیم دانش

به مناسبت‌های مختلف، در فراوان مراسمات هنری از اقوام و مذاهب، در پایتخت تا جای جای ایران زمین شرکت نموده‌ام.

با احترام وافر به آیین‌های شادی بخش همه اقوام و مذاهب مذکور، فارغ از این‌که یک بندری هستم، به گواه اکثر کسانی که به تماشای هنر اصیل و شاد بندری آمده بودند، هنر نمایی سنتی بوشهری‌ها را تحسین می‌نمودند. لذا هرکجای ایران زمین باشی، تا بگویی: جنوبیم. فوری ذهن طرف به سوی هنر نی همبان و خیام خوانی به سبک بوشهر می‌رود.

هنری که اوج احساس نشاط را در اجرای زیبای آن مشاهده می شود.

راحت‌تر بگوییم: در مبحث آواها و نواها، استان بوشهر در همه موارد (اعم از مذهبی، غمگنانه، شاد، رقص، خیام خوانی و...) صاحب سبک است.

حال که خبر مسرت بخش ادامه این فستیوال (کوچه) را شنیدم ضمن تحسین و تقدیر از همت والای هنر دوستان هم استانی جای صد آفرین دارد به دست‌اندرکاران و متولیان این فستیوال مردم نهاد، که سومین سال است که با همت جمعی از دوستداران فرهنگ و هنر اصیل بوشهری برگزار می گردد.

با کسب اجازه از اساتید خودم در مجموعه فستیوال کوچه، نکاتی را محض اطلاع مکتوب می نمایم:

۱) به خوبی می دانیم که بهترین و شاید آسان‌ترین مسیر معرفی یک منطقه از طریق معرفی هنر و هنرمندان و هنرنمایی آن منطقه باشد و از آن‌جایی که دنیا بر این باور رسیده که گردشگر و توریسم یک صنعت می باشد، می‌توان با ساختار و پیکر بندی این فستیوال،همراه با تقویم مدون، نسبت به ثبت آن در شورای فرهنگ عمومی استانی و کشوری، نسبت به جذب گردشگر و توریسم در برهه‌ای از مرحله اجرا اقدام نمود.

۲) از آن‌جایی که این فستیوال ویترین هنر اصیل استان بوشهر را معرفی می نماید، پیشنهاد می‌شود: از تمرکزگرایی و انحصار مرکز استان (شهر بوشهر) خارج شده و از تمام ظرفیت‌های استان از شمال تا جنوب به صورت دوره ای بهره برده شود. به طور مثال با اعلام تقویم سالیانه، هر سال یک شهرستان میزبان این فستیوال باشد.

۳) پیشنهاد دیگر این که: اجرای امور و کارهای فرهنگی، نیاز به بار مالی دارد، در منطقه جنوب و شمال استان که شرکت‌های صنعتی نفت و گاز مستقر هستند در قبال اجرای تعهدات مسئولیت‌های اجتماعی، می‌باید در قسمت فرهنگی این مهم را عهده‌دار شده و با میزبانی و اجرای آن (البته با مدیریت محوری متولیان فستیوال) اقدام شایسته انجام گردد.

موج‌های عاشقانه و آشتی‌کنان در کوچه‌های بوشهر

سعید نوذری

فستیوال موسیقی کوچه، رویدادی است که در قلب کوچه‌های بندر بوشهر، برگزار می‌شود. این جشنواره، نه تنها یک گردهمایی موسیقایی، بلکه پلی است برای اتصال فرهنگ‌ها، صداها و احساسات مختلف.

در این فستیوال، موسیقی اصیل مناطق ایران به گوش می‌رسد؛ از نغمه‌های دلنشین بوشهر تا ریتم‌های پرشور لرستان و آذربایجان، حس آمیزی بی بدیل موسیقی هرمزگان، طراوت موسیقی گیلان، فرم فاتحانه‌ی موسیقی کردستان و...

با خودم می‌گویم این جشنواره فرصتی عالی برای تجربه و آشنایی بیشتر با تنوع موسیقی محلی ایران است.

یکی از اهداف اصلی و مهم این گردهمایی آهنگین!، حفظ و ارتقای میراث فرهنگی و موسیقایی ایرانی می‌باشد.

در دنیایی که صداهای سطحی و گذرا ما را احاطه کرده‌اند، فستیوال موسیقی کوچه تلاش می‌کند تا موسیقی ناب و اصیل را به گوش و قلب مخاطبان برساند؛ موسیقی که سینه به سینه، نسل به نسل منتقل شده است و ریشه در لالایی غریب و غم‌بارقلب بیقرار مادران محکم نموده است، همواره حرف هایی واقعی، حقیقی و همیشه تازه از شروه‌ها و جنگ‌نامه خوانی‌ها دارد و تو گویی موسیقی سور و سوگ مناطق مختلف ایران در استقبال هر بهار به شوق و شیدایی هر بهار، عاشقانه جوانه می‌زند در بافت زندگی مردم، چون از دل مردم بر می‌خیزد، به دور از شعار، به دور از تکلف، بسیارعزیز، بی شائبه، در هم تنیده در نظمی خودجوش، دست «افشان»،رج به رج در «اسلیمی»ها، «بته جقه» ها و «محرابی» ها موج می گیرد عاشقانه و آشتی کنان، رگ به رگ کوچه های شهر را در می نوردد ؛ ریتم و شور و حماسه را به آغوش می کشد؛ نجوا کنان از دریچه‌ی گلشن اندیشه و احساس، سِرْ می گوید و بر پیشانی بلند بوشهر، بوسه سرخش را مهر وموم می کند.

فستیوال کوچه در بوشهر به عنوان یکی از نمادهای گردشگری خلاق و پایدار شناخته می‌شود. این فستیوال با تمرکز بر موسیقی، فرهنگ و هنر محلی، توانسته است نقش مهمی در معرفی بوشهر به عنوان یک مقصد گردشگری ایفا کند.

برگزاری این رویداد نه تنها باعث جذب گردشگران داخلی و خارجی شده، بلکه به احیای فرهنگ و هنر بومی نیز کمک کرده است. موسیقی و رقص بندری که بخشی از این فستیوال است، تجربه‌ای منحصر به فرد برای بازدیدکنندگان فراهم می‌کند و به تقویت هویت فرهنگی منطقه کمک می‌کند.

فستیوال موسیقی کوچه با وجود همه‌ی نکات مثبت و موفقیت‌هایش، می‌تواند با رفع برخی چالش‌ها محکم تر و بی‌نقص‌تر حرکت کند.

در ادامه به چند نکته حائز اهمیت اشاره می‌کنم:

اقدام به موقع، آینده‌نگارانه و حساب شده‌تر، برای گرفتن مجوزهای لازم و هماهنگی کافی و کامل با نهادهای محلی مرتبط بسیار مهم است. به نظر اینجانب اگر برنامه‌ریزی‌ها با مشارکت بیشتر این نهادها انجام گردد در بخش پشتیبانی و اجرا با چالش‌های کمتری مواجه خواهیم شد. هر چند تاکید می‌کنم که یکی از علل موفقیت این رویداد نظارت و همراهی غیرمستقیم دولت است که امری معمول و اتفاقی قانونی است. در بسیاری موارد فرهنگی، اجتماعی، کاربردی، راهبردی خدماتی دولت انجام اموری را گاه به‌دلیل عدم وجود ساختارهای لازم و در مواردی هم به‌دلایل ملاحظات دیگری به بخش‌های خصوصی می‌سپارد؛ برون سپاری می‌کند و سازمان‌های مردم نهاد، دانش بنیان، شرکت‌ها و بنگاه‌ها انجام امور را بدست می گیرند که از نظر هزینه هم بسیار به نفع دولت است.

وجود کمیته روابط عمومی و اطلاع‌رسانی (در کنار امور رسانه) با نیروهای کافی و کادری حرفه‌ای برخی از حواشی و مشکلات اجرایی، مانند لغو برنامه‌ها یا تغییر مکان‌های اجرای برنامه ها، که تجربه‌ی بازدیدکنندگان را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد را به موقع و با سرعت بهتری اطلاع‌رسانی کند. شفافیت و اطلاع‌رسانی به موقع می‌تواند این مشکلات را کاهش دهد.

نکته دیگر این‌که همه گروه‌ها یا نوازنده‌ها یا پژوهش‌گران بوشهری و افرادی که دستی بر آتش دارند با فاصله‌ای مناسب طی یک فراخوان جهت مشارکت و ارائه هنر خود بتوانند‌اعلام آمادگی و حضور کنند.

من فکر می کنم که این فستیوال ارزشمند، زیبا و جهانی باید بیشتر بر اصالت و هویت فرهنگی بوشهر تمرکز کند و از تأثیرات خارجی که ممکن است اصالت را تحت تأثیر قرار دهد، جلوگیری نماید.

این فستیوال زنده است، بقا دارد، ادامه می دهد، بنابراین وجود کمیته پژوهش و راهبرد در زیر ساخت اجرایی آن حیاتی است. جمع‌آوری بازخورد از شرکت‌کنندگان و استفاده از آن برای بهبود برنامه‌ها، و طراحی خط مشی‌ها وتصمیم‌گیری‌ها می‌تواند بر افزایش کیفیت و رضایت مخاطبان اثر بگذارد. هم‌چنین نباید از مواردی که در ادامه اشاره می‌کنم غافل شد:

ایجاد تورهای فرهنگی که با راهنمایان محلی همراه باشد، می‌تواند تجربه‌ای منحصربه‌فرد برای گردشگران فراهم کند. همچنین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی در زمینه موسیقی، ریتم و حرکات سنتی، ورزشی و موزون بندری، همچنین صنایع دستی محلی به جذب علاقه‌مندان و ارتقای مهارت‌های هنری کمک می‌کند.

نمایشگاه‌های چندرسانه‌ای با استفاده از فناوری‌هایی نظیر واقعیت افزوده یا واقعیت مجازی، جذابیت فستیوال را افزایش می‌دهد.

ترویج غذاهای محلی و برگزاری غرفه‌ها و مسابقات آشپزی مرتبط با غذاهای بوشهری می‌تواند تجربه‌ای لذت‌بخش برای بازدیدکنندگان باشد.

به نظر می رسد که کم‌کم باید بخش بین‌المللی فستیوال را هم فعال کرد. حضور هنرمندان برجسته بین‌المللی و اجرای این هنرمندان از جنبه‌های آموزشی، اجتماعی و تبادل فرهنگی بسیار می‌تواند در ارتقاء هر چه بیشتر سطح فستیوال اثرگذار باشد. بنابراین همکاری با هنرمندان بین‌المللی برای اجراهای مشترک، تبادل فرهنگی را تقویت می‌کند و برگزاری کنسرت‌ها و برنامه‌های شبانه با نورپردازی خلاقانه، فضایی خاص و ماندگار به‌وجود می آورد.

طراحی بخش‌های تعاملی در فستیوال مانند ساخت موسیقی یا نقاشی، تجربه‌ای به یادماندنی را برای بازدیدکنندگان فراهم می‌آورد. همچنین، گسترش برنامه‌های آموزشی دیگری شامل کارگاه‌هایی در زمینه موسیقی محلی و آموزش سازهایی مانند نی‌انبان و دمام، موسیقی کار و حرکات سنتی، صنایع دستی مانند حصیربافی و سفالگری، شعرخوانی و سبک‌های ادبی محلی و آموزش هنرهای تجسمی می‌تواند به حفظ و ترویج فرهنگ و هنر بوشهر کمک کند

با توجه به این‌که بوشهر در دفاع از وطن همواره نقش تعیین کننده ای را ایفا نموده است طراحی «شب موسیقی «همسنگار» با رویکرد بررسی نقش تاریخی و جغرافیایی موسیقی محلی بوشهر در دفاع، جنگ، مارش و... می‌تواند خالی از لطف نباشد.

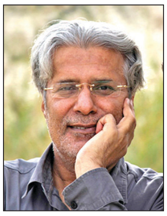
این رویداد فرصتی است برای هنرمندان محلی تا هنر خود را به نمایش بگذارند و مخاطبان با فرهنگ‌های مختلف کشور به‌صورت دقیق تری آشنا شوند.

فستیوال موسیقی کوچه، نمادی از اتحاد، تنوع و زیبایی است. این جشنواره به ما یادآوری می کند که موسیقی، زبانی جهانی است که می‌تواند دل‌ها را به هم نزدیک کند و مرزها را از میان بردارد. همه ما با حمایت از این رویداد ارزشمند، به حفظ و گسترش این میراث گرانبها همت گمارده ایم و موسیقی؛ «باران» است.

نگاهی تازه دارد عشق در عریانی باران
و چشمانی که می بینند سرگردانی باران
چه شور انگیز لالایی به گوش برگ می‌خواند
نوازش می‌دهد دل را طراوت‌خوانی باران
به پشت خسته‌ی هامون شقایق‌ها غزل خواندند
چرا ما بی‌خبر ماندیم از میهمانی باران.

فستیوال کوچه؛ پیوند رویدادی از هنر ، باور و نماد

محمد لطفی – نویسنده ،کارگردان و پژوهشگر فرهنگ وهنر

هنر در هر ژانری جاری‌ترین جاری جریان‌ساز زندگی است، موسیقی بوشهر خود نوعی رهیدگی از زمان و مکان است که امید و نشاط و شور را در رگان کوچه‌های بندر ما می‌دواند، شکوه سرمدی قبیله دریا را، فستیوال کوچه پیوند رویدادی از هنر، باور ونماد است که عمق احساس آدمی را نشانه می‌رود، اینجا در این بندر آدم‌ها هستند گویی تا احساس و زیستن با عشق که از عمق باورهای‌شان فوران می کند با دیگران به اشتراک نهند، اینان زندگی را در فهم معنای لحظه‌ها می‌دانند و بی‌شک جاودانگی را در قصیده‌هایی مانند فستیوال کوچه در معرفی این همه شور و شیدایی فریادگراست که بوشهر تمام دنیای ماست، تمام هویت قوم جاودانه دریا، از این‌رو هنر موسیقی که سمفونی بی‌نظیر همه درون و برون احساس یک هنرمند است هر بیننده منصفی را مجاب می کند تا خود را به این جغرافیا برساند و در این رهیدگی زمان بی بهره نماند.

یادمان باشد این دوستان با دستان پتی (خالی) اما اراده‌ای قوی از روز نخست به میدان آمدند، امید است همه همراه شوند، همدل، تا بوشهر که در هنری مانند موسیقی محل الگو است بیش از پیش یاری نمایند.

هر انسان به سهم خود اگر می‌تواند آستین بالا بزند و بر برپایی این رویداد شورانگیز دستی به یاری دراز کند، بی‌شک این‌گونه در حافظه تاریخی تاریخ و مردمان دریا و هوش و حافظه فرهنگ و هنر مثل آفتاب بوشهر خواهد درخشید... . شایسته است از نسیم جنوب ویژه دوست خوبم یونس قیصی زاده که در گرم‌خویی و شورآفرینی آیینی قوم و قبیله دریا، همواره یک پای کار بوده اند، سپاسگزاری نمود.

روستای صوفیان و فستیوال کوچه

عبدالرزاق ریشهری

در مهر ماه ۱۴۰۳ فرصتی پیش آمد سفری به استان گلستان شهرستان کلاله روستای صوفیان داشته باشم. روستای صوفیان با دشت‌های وسیع پایتخت اسب اصیل و زیبای ترکمن است و تمام ساکنانش با اسب و اسب‌داری و پرورش اسب خو گرفته‌اند که همین در کنار طبیعت زیبا از جلوه‌های گردشگری آن منطقه و این روستا محسوب می گردد و به‌درستی ساکنین آن‌جا از این فرصت به‌درستی استفاده می کنند و با ایجاد بوم گردی شرایطی مطلوب برای گردشگران مخصوصا دوستداران اسب مهیا نموده اند، با راهنمایی یکی از دوستان به این روستا و یک بوم‌گردی که از همه نظر امکانات رفاهی در آن فراهم بود رفتیم که با استقبال خوب عمو محمود وخانواده‌اش گردانندگان بوم‌گردی که با غذاهای خوشمزه محلی و روی خوش از ما پذیرایی می کردند روبه‌رو شدیم.

هدف ما استفاده و شرکت در تور اسب سواری بود که به مدت سه شبانه روز با اسب در جنگل‌ها و چشمه‌سارهای بهشتی و گذر از مناطق صعب‌العبور برگزار می‌شد و حال و هوایی خوش به گردشگران می‌داد و شب‌ها در چادر اتراق کرده و در هوای لطیف شبانه کنار آتش و زیر نور ماه و با ساز ترکمن زیر نور ستارگان به آرامش می گذشت و گه‌گاه باهم که قریب بیست نفر از فارس، تهران، اصفهان، شمال و نقاط دیگر بودیم به گپ و گفت بنشینیم و ماهم که از بوشهر رفته بودیم.

دوستان وقتی متوجه شدند که ما از بوشهر آمده ایم بسیار شاد شدند زیرا شهر بوشهر با دریای نیلگون خلیج‌فارس برایشان دنیایی از زیبایی، گرمی وشاد بودن مردمش تداعی می‌کرد و بوشهر را شهری موسیقیایی از مراسم ویژه عزاداری تا خیامی و هیمه خوانی که همه شعف برانگیز است، می دانستند و از جمله مواردی که مورد توجه جمع بود فستیوال کوچه بود که مورد وثوق و استقبال همه قرار گرفته بود و در این جمع راغب‌تر از همه خانم دکتر متخصصی بودند که از آمل حضور داشتند و چنان شیفته فستیوال کوچه شده بودند که گفتند حتما من در فستیوال آینده به بوشهر خواهم آمد.

به‌درستی ارزش این کار ارزنده که با کمک فضای مجازی عالم گیر شده و به یقین نقطه عطفی در گردشگری بوشهر می‌تواند باشد باید قدر دانست فقط انتظار می رود که برگزارکنندگان با مدیریت اصولی اجازه ندهند که این کار سترگ، سخیف و لوث گردد بلکه با روشی اصولی و درست در وسعت و اندازه و بزرگی فرهنگ بوشهر و مردم این شهر برگزار و مدیریت گردد.

موسیقی ناب، ساده و بی‌تکلّف برای ارتقای زیستن انسانی

فریبا درویشی

در کوچه‌ها مردم ترانه می‌خوانند، ملودی‌های پس کوچه‌های جهان خویش یکدیگرند. پاره‌هایی از یک پیکر فستیوال موسیقی کوچه می‌خواهد.
زمزمه‌های زیر لب ترانه‌های پشت پنجره‌ها و آوازهای آخر شب رهگذران پس کوچه‌های همه خانه‌های ایران و جهان را بشنوند. تلاش دارد در روزهای برگزاریش موسیقی ناب را ساده و بی‌تکلف برای ارتقای زیستن انسانی به گوش و قلب مخاطبانی برساند که هجوم صداهای سطحی و نازل محاصره‌شان کرده است.

فستیوال موسیقی کوچه رویدادی‌ست کاملا مستقل که به همت تعدادی هنرمند و هنر دوست هر ساله در کوچه‌ای از کوچه‌های بندر بوشهر برگزار می گردد.

اشتغال مردم ساحل‌نشین به حرفه‌هایی چون ماهیگیری و دریانوردی آیین‌های موسیقایی بوشهر را شکل بخشیده و هم‌خوانی آن‌ها هنگام کار موجب شور و نشاط و رفع خستگی می‌شده است.

موسیقی درمانی عروسی، صید و صیادی، ختنه‌سوران و خیام‌خوانی از مواردی است که توانسته اصول و چارچوب خود را حفظ کند.

بوشهری‌ها در مدت برگزاری این جشنواره موسیقی میزبان هنرمندان گیلان، لرستان، کردستان، آذربایجان و هرمزگان در کنار گروه بومی و محلی بوشهری هستند.

با فراخوان و گردهمایی هنرمندان این رشته از چهار گوشه کشور بپردازیم. به ریشه‌های مشترک فرهنگی هنری در بین اقوام و به تقویت جایگاه موسیقی و پیوند مردم با آهنگ‌های محلی نواحی کمک کنیم.

سالیان سال در تمام کشورهای مختلف فستیوال کارنوال جشن‌های محلی و خیابانی و مسابقات ورزشی وجود داشته و خواهد داشت که با مدیریت و برنامه‌ریزی دست‌اندرکاران به خوبی برگزار می‌شود و به مشکل کمتری روبرو می‌شوند و خاطرات خوبی از خود به جا می گذارند.

*

همه با هم برای نوای کوچه

علی آزاده فرد

فستیوال کوچه، بیداری یک پدیده خفته، از دل یک منشور، از دل یک هویت سر به مهر،
خفته در گرد و غبار عینک‌های یک رنگ،
فستیوال کوچه،
آوای یک بودن، به درازای تاریخ،
به نوای نی لبکی از سر اندوه تا نت‌های یک تیمپو شاد،
همه نوای سینرژی بر قامت بوشهر پیر خفته، اما همیشه بیدار است،
همه با هم برای نوای کوچه

«کوچه» می‌خواند؛ بوشهر میعادگاه موسیقی و خاطره

حمید بنچاری

هم‌چنان که بوی عید در کوچه‌پس‌کوچه‌های شهر می‌پیچد که نسیم دیگری از جانب خلیج تا ابد فارس برمی‌خیزد و خبری خوش در گوش اهالی و دلدادگان این خاک گوهرخیز زمزمه می‌کند. «کوچه» دوباره می‌خواند! گویی قرار است بار دیگر سنگفرش‌های بافت قدیم و «چهارمحل» نه فقط ردپای رهگذران؛ بلکه طنین موسیقی و آئین‌های اصیل جنوب و همهمه مشتاقان فرهنگ را بر سینه خود حس کنند. فستیوال کوچه که از رویای همیشگی و همّت والای «احسان عبدی‌پور» نویسنده و کارگردان پرافتخار سینمای ایران جان گرفت، دیگر تنها یک جشنواره نیست، گویی بدل به قلبی تپنده در کالبد فرهنگی این دیار شده است. میعادی هرساله که در آن تاریخ و موسیقی و زندگی دست در دست هم در رگ‌های این کهن دیار جاری می‌شوند. در این مقال پیش از آن‌که اولین نت‌ها در هوای کوچه‌های قدیمی رها شوند، برآنیم تا با نگاهی ژرف‌تر به سه وجه این گوهر فرهنگی نظیر ردپای ماندگارش بر سیمای شهری، گفت‌وشنودهای انتقادی که نیازمند شنیدن‌اند و چشم‌اندازی برای فردایی پرطنین‌تر بپردازیم.

بی‌گمان فستیوال کوچه بیش از یک رویداد موسیقایی نقشی ویژه و بی‌همتا را در بازنمایی چهره‌ای اصیل و کمتر دیده‌شده از شهر بوشهر دارد. سترگ‌ترین اعجاز شاید همین باشد که کالبد تاریخی بوشهر را از سکوتی موزه‌وار رهانیده و به صحنه‌ای زنده و پویا بدل کرده است. کوچه‌های آشتی‌کنان، عمارت‌های خشتی و چشم‌نواز رو به دریا و آن معماری یگانه با پنجره‌هایی رنگین‌کمانی دیگر فقط میراثی برای تماشا نیستند؛ خواستگاهی شده‌اند برای موسیقی، برای مردمانی از گوشه و کنار این مرز و بوم که تاریخ را نه در کتاب‌ها و مجاز، که در نفس کشیدنِ میان همین دیوارهای نمناک و عطر مسحورکننده شَرجی می‌جویند.

فستیوال موسیقی کوچه به‌مثابه آهنربایی است که نه هر گردشگری؛ بلکه هر جوینده و شنونده‌ای را از اقصی نقاط کشور به سوی خود می‌کشد. آنان که در جست‌وجوی تجربه‌ای ناب از شنیدن نغمه‌های برخاسته از دل قرن‌ها آوا و نوای مردمانی از جنس خورشید، دریا و لمس گرمای فرهنگ جنوب‌اند. آفاق‌پویان موسیقی بار اقتصادی مثبتی بر دوش جامعه محلی می‌گذارند و رونقی از جنس کسب‌وکارهای محلی، بوم‌گردی در خانه‌هایی با معماری قدیمی و پنجره‌های چشم‌نواز تا طعم لذیذ غذاهای محلی مانند قلیّه‌های رنگ‌ولعاب‌دار و قیمه بوشهری و... می‌بخشند.

نام شهر بوشهر به یُمن این جشنواره بیش از پیش با هنر ریشه‌دار جنوبی، موسیقی برگرفته از آداب و سنت‌های اصیل مردمانی دریایی گره خورده است. هر عکس، تصویر و خاطره مشترکی که از شب‌های پرستاره فستیوال کوچه در جهان ارتباطات منتشر می‌شود چون سفیری بی‌مزد و مواجب، روایتی دلنشین از این دیار گوهرنشان را به گوشِ جان دیگران می‌رساند و جایگاهش را به عنوان قطبی فرهنگی در جنوب ایران استوارتر می‌سازد.

این رویداد تریبونی بی‌مانند برای عرضه گنجینه شنیداری جنوب، خاصه موسیقی یگانه بوشهر (از خیام‌خوانی و شروه‌خوانی گرفته تا نوای نی‌انبان و هم‌سرایی پُرشور یَزله) و دیگر نواحی ایران است. «کوچه» نه فقط به حفظ این میراث موسیقی گران‌سنگ محلی یاری رسانده؛ بلکه هنرمندان این کهن دیار را به آغوش مخاطبانی بیشتر در دنیای هنر موسیقی شناخته‌گری و رهنمون کرده است.

از هرچه بگذریم باید این‌چنین قلمداد کرد که هر پدیده نوپا و پرشوری در این مقیاس و در بستری چنین خاص (بافت قدیمی) رخ دهد، ناگزیر با تعارض‌ها و انتقادهایی همراه است که شنیدنش نه از سر خرده‌گیری که از سر دلسوزی برای بهتر شدن این رویداد ضروری به‌نظر می‌رسد. بازتاب این دغدغه‌ها در میان نظرات و گفت‌وگوهای مخاطبان به‌طور کلی بر چند محور متمرکز است.

محبوبیت روزافزونِ جشنواره کوچه‌گاه به ازدحام و

ایجاد گره‌های ترافیکی در مرکز شهر می‌انجامد که هم لذّت شنیدن و دیدن را برای بسیاری کم‌رنگ می‌کند و هم عبور و مرور را برای ساکنین دشوار می‌سازد. ساماندهی این موجِ انسانیِ مشتاق همیشه دردسرساز بوده است.

ذات آکوستیکی کوچه‌های پیچ‌درپیچ و اجرای زنده در فضای باز توسط گروه‌های موسیقی، رساندن صدایی یک‌دست و با کیفیت را به همه حاضران ممکن نمی‌سازد و گلایه‌هایی از نامناسب بودن صدا، گاه‌گاه از مخاطبان به گوش می‌رسد.

تعداد بسیار زیاد بازدیدکنندگان و مخاطبان نیاز به امکانات اولیه‌ای چون احداث و استقرارسرویس‌های بهداشتی کافی و پاکیزه، سطل‌های زباله و همچنین فضاهای رفاهی مناسب دارد. کمبود یا نامناسب بودن امکانات یادشده شیرینی تجربه لحظاتی خوش را به کام برخی از حاضرین تلخ می‌کند.

شور و هیاهوی فستیوال هرچند به بافت چهارمحل جان می‌بخشد؛ اما نباید از آرامش ساکنان این محلات به‌ویژه سالمندان و بیماران غافل شد و آن را خدشه‌دار کرد. یافتن نقطه تعادل میان وجد و هیجان جشنواره و حق آسایش همسایگان، هنری است که باید آموخت.

در دوره‌های پیشین لغو یا تعویق برنامه‌ها به دلایل مختلف (از مسائلِ مربوط به مجوز تا شرایطِ پیش‌بینی‌نشده)، غبارِ دلسردی بر دل منتظران و مشتاقانِ هنر نشانده است. بنابراین به اجماع و هماهنگی بیشتری فی‌مابین عناصر برگزاری و سایر نهادها و مراجع ذیربط نیاز است.

نظر به اصل ارزش‌آفرینی «فستیوال کوچه» و همچنین با نگاهی به فرصت‌های پیش رو می‌توان گام‌هایی ارزنده‌ای برای ارتقاء این رویداد و تضمین تداوم درخشش آن پیشنهاد داد.

اندیشیدن به راهکارهایی چون ثبت‌نام اینترنتی (حتی رایگان) برای مدیریت منابع و ظرفیت‌های موجود، تعریف مسیرهای ورودی و خروجی مشخص و چندگانه و همچنین بهره‌گیری از راهنمایان آموزش‌دیده برای هدایت جمعیت و حفظ نظم.

استفاده از تجهیزات صوتی حرفه‌ای و متناسب با فضای باز، به‌کارگیری صدابرداران چیره‌دست و کاربلد و شاید مطالعهٔ دقیق‌تر نقاط مناسب برای جانمایی سیستم‌های صوتی.

برگزاری نشست‌های مشورتی پیش از برگزاری فستیوال با اهالی محل مخصوصاً ریش‌سفیدان چهارمحل، اطلاع‌رسانی مستقیم و محترمانه به ایشان و در نظر گرفتن تسهیلاتی برای رفت‌وآمد آن‌ها در ایام برگزاری.

کوشش برای اخذ به‌موقع مجوزها و تأمین بودجه از منابع پایدار (دولتی و خصوصی) و رایزنی برای ثبت رسمی فستیوال در تقویم رویدادهای فرهنگی ملی، به‌منظور کاهش پیامدهای پیش‌بینی‌ناپذیر.

ایجاد درگاه و پلتفرم اطلاع‌رسانی رسمی و فعال (وب‌سایت، اپلیکیشن وشبکه‌های اجتماعی) برای انتشار دقیق برنامه‌ها، نقاط دسترسی و هرگونه تغییرات احتمالی.

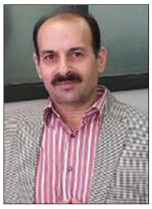
افزودن بخش‌های جانبی ارزشمند و ماندگار مانند کارگاه‌های آموزشی موسیقی نواحی، نمایشگاه‌های عکس یا صنایع دستی مرتبط و نشست‌های تخصصی پیرامون فرهنگ جنوب برای غناء بخشیدن به تجربه دیداری و شنیداری مخاطبان.

ترویج و اشاعه فرهنگ بومی متناسب با رده‌های سنی شرکت‌کنندگان.

فستیوال کوچه بیش از آن‌که یک جشنواره باشد آیینه‌ای است که شهر بوشهر خودِ اصیل و مهربانش را در آن به تماشای دیدگان مشتاقان هنر موسیقی می‌گذارد. این رویداد گوهری یگانه است که موسیقی، معماری، تاریخ و نبضِ زندگی مردمانِ بوشهر را به هم پیوند می‌زند. دشواری‌ها و حواشی‌اش نه نشانه ضعف و استیصال، که گواهِ زنده‌بودن و اهمیتِ بسزای آن است. با همدلی مسئولانِ و برگزارکنندگانِ، شور هنرمندان، همراهی مردم نجیب بوشهر و البته با گشودن گوش جان به نقدها و پیشنهادهای سازنده، انتظار می‌رود که طنین فستیوال کوچه در سال‌های آتی نه تنها به خاموشی نگراید؛ که رساتر، دلنشین‌تر و پایدارتر از همیشه در جان بوشهر و ایران عزیز بپیچد. نشریه «نسیم جنوب» نیز همچون گذشته چشم بینا و گوش شنوای این رویداد فرهنگی ارزش‌آفرین باقی خواهد ماند و راوی قصه‌هایش خواهد بود.

فستیوال کوچه از افتخارات ایران محسوب می‌شود

دکتر عباس حاتمی

باید به دست اندرکاران و مردم بوشهر بابت برگزاری جشن دل‌شادکن فستیوال موسیقی کوچه تبریک گفت که مدتی مردم را شاد می کنند.

سال گذشته این فستیوال را دنبال می‌کردم و با فستیوال‌های بین‌المللی(فستیوال آب ارمنستان، فستیوال رنگ بارسلونا و...) مقایسه می کردم. واقعا فستیوال کوچه به مراتب مردمی‌تر، حرفه‌ای‌تر، هنرمندانه‌تر از فستیوال‌های خارجی بوده و از افتخارات ایران محسوب می‌شود. مردم شریف و هنر دوست بوشهر در جشن نوروز هم حماسه‌های شادی می آفریدند و در میهمان‌نوازی پیشتاز بودند.

بوشهر به‌عنوان پایتخت هنر و شادی در قلب ما جای دارد و امید است این قبیل فستیوال‌ها در شهرهای دیگر هم برگزار شود.

از نشریه وزین نسیم جنوب و جناب دکتر قیصی زاده بابت اطلاع رسانی و آگاه سازی تشکر می کنم.

معرفی شدن بوشهر به‌عنوان شهری خلاق و فرهنگی

منصور حاجی‌پور

«فستیوال کوچه» فرصتی ارزشمند برای زنده نگه‌داشتن فرهنگ، هنر و هویت بومی این شهر تاریخی است. این فستیوال، علاوه بر آن‌که روح زندگی را در بافت تاریخی بوشهر و فضاهای عمومی آن جاری می‌سازد، زمینه‌ساز تعامل نسل‌ها و تقویت همبستگی اجتماعی نیز می‌شود و بوشهر را به‌عنوان شهری خلاق و فرهنگی در سطح ملی معرفی می کند.

از منظر گردشگری نیز، این فستیوال با شعار «گردشگری خلاق» قابل تحلیل است؛ یکی از گونه‌های نوین گردشگری که به‌جای تمرکز بر «بازدید از موزه‌ها»، بر مشارکت در فعالیت‌های تجربی و ارتباط نزدیک با زندگی فرهنگی واقعی در شهرها تأکید دارد. در نسل سوم گردشگری، گردشگر هم‌چون یک شهروند رفتار می کند؛ از این‌رو، «گردشگری خلاق» بر تجربه‌محوری و تعامل عمیق با سبک زندگی مقصد استوار است.

۱-با مدیریت صحیح و برنامه‌ریزی دقیق، این فستیوال می‌تواند به یک رویداد فرهنگی-گردشگری پایدار و با ابعاد فرااستانی و حتی فراملی تبدیل شود. برای تحقق این هدف، پیشنهاد می‌شود جلسات منظم با حضور ذی‌نفعان تشکیل و کمیته‌های تخصصی برای بخش‌های مختلف فستیوال ایجاد شود.

۲-در فرهنگ دو رویکرد داریم: بخشی از آن متعلق به گذشته است که استمرار هویت ما را می‌سازد، بخشی از آن نگاه به آینده است که در آن خلاقیت و نوآوری است. در تجمیع این دو رویکرد است که ما فرهنگ خود را سامان می‌دهیم و می‌سازیم یا هویت خود را حفظ می‌کنیم. این موضوع در این فستیوال باید مسئله اساسی باشد.

۳- پیشنهاد می شود، تمرکز تنها بر موسیقی نباشد. فستیوال می‌تواند با محوریت بافت تاریخی بوشهر، به نمایش فرهنگ معماری، آداب و رسوم مردم، مهمان‌نوازی خاص مردم استان. و همچنین نقش اساسی دریا و ساحل در زندگی مردم، شکل بگیرد. توجه به این موارد می‌تواند جذابیت رویداد را برای شرکت کنندگان افزایش دهد.

۴-باید برای کاهش آلودگی صوتی و انتخاب زمان مناسب برگزاری برنامه‌ها به‌ویژه با در نظر گرفتن آسایش ساکنان بافت تاریخی، برنامه‌ریزی دقیقی صورت گیرد.

پیشنهادات:

۱- جذب مشارکت بخش‌های خصوصی و عمومی (شرکت‌ها، بانک‌ها، سرمایه‌گذاران و...) برای حمایت مالی و محتوایی از فستیوال.

۲- جلب مشارکت فعال ساکنان محلات تاریخی و

درگیر کردن آنان در روند اجرا.

۳- برگزاری نمایشگاه غذاهای سنتی بوشهر و سایر شهرهای استان.

۴- برپایی نمایشگاه صنایع دستی و لباس‌های محلی جهت معرفی هرچه بیشتر فرهنگ مردم استان.

۵- ترتیب برنامه‌های هنری متنوع از جمله اجرای تئاترهای خیابانی و سنتی. جلسات شعر محلی و شروه خوانی.

۶- برنامه‌ریزی برای برگزاری تورهای بازدید از جاذبه‌های گردشگری بوشهر و اجرای گشت‌های تفریحی دریایی.

۷- برنامه ریزی به منظور آشنایی شرکت کنندگان فستیوال کوچه با نحوه صید ماهی و میگو از طریق نمایش فیلم وارائه پاور پوینت.

اجرای این برنامه‌ها، ضمن ارتقاء کیفیت فستیوال، موجب افزایش ماندگاری شرکت‌کنندگان و گردشگران و نیز رضایت آنان خواهد شد.

فستیوال کوچه؛ باعث پرآوازه شدن نام بوشهر شده است

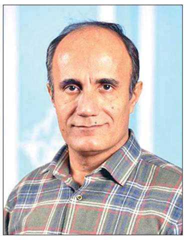
هلنا سعادتمند

به جرات می‌توان گفت به‌اندازه‌ای که برنامه فستیوال کوچه نام بوشهر را در سراسر ایران پر آوازه کرده است، گاز و نفت و وجود این همه شرکت‌های پتروشیمی نکرده است و این می‌رساند که چه‌قدر موسیقی بوشهر از نوای بخشو تا نی‌انبان مجالس شادی، همه تاثیرگذار بوده‌اند. هر سال که از برگزاری این فستیوال می گذرد، تجارب ارزنده ای کسب می‌شود و باعث می‌شود سال بعد با نظم و هماهنگی بیشتری به این رویداد هنری پرداخته شود. فستیوال کوچه باید همان‌طور که آوازه موسیقی بوشهر را به سراسر کشور می‌رساند در امورات دیگر همانند معرفی غذاهای سبک بوشهری، معرفی کافه‌ها جهت رشد آن‌ها، ایجاد نمایشگاه‌های کوتاه‌مدت صنایع‌دستی و سنتی نیز در طول فستیوال غافل نماند.

جشنواره موسیقی کوچه تقویت‌کننده فرهنگ و سنتهای بومی

دکتر رسول هاشمی

از همه مشخصات بارز جشنواره موسیقی کوچه یک وجه آن ویژگی منحصر به فرد است و آن تلاقی هنر موسیقی این دیار با فضاهای نستالوژیک شهر بوشهر، کوچه است. این جشنواره تلفیق موسیقی با زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی است.

درست موسیقی همان‌جا اجرا می‌شود که زادگاه و خاستگاهش است. کوچه یادآور هویت فرهنگی این شهر است جایی است که زیست روزمره مردمان این سرزمین در این جغرافیای خاص شکل گرفته است. صدای تبل و نی انبانه در کوچه پس کوچه‌های این محلات همواره با شادی و غم این مردم عجین بوده است در تمام مراسم از مذهبی گرفته تا غیرمذهبی، موسیقی جزء تفکیک‌ناپذیر از تجربه زیسته ساکنان بومی شهر بوده است.

جشنواره موسیقی کوچه در همین مدت زمان اندک از به کمک رسانه‌های اجتماعی و گروهی ابعاد ملی و حتی جهانی پیداکرد. بطور حتم اگر این جشنواره در یک سالن و فضای مجزا از بافت محلات قدیمی شهر برگزار می شد این‌قدر جذابیت نداشت. جذابیت جشنواره موسیقی برای همه کسانی است که دل در گرو بازسازی فرهنگ سنتی و بومی خود دارند. این جشنواره همان‌گونه که برای بوشهری‌ها مهم است برای اقوام دیگر این سرزمین مانند آذری‌ها، گیلکی‌ها خراسانی‌ها و زابلی‌ها و دیگر مناطق نیز مهم است. زیرا آن‌ها نیز این شکل تجربه موسیقی در فضاهای سنتی مناطق خود را تجربه کرده اند. از این لحاظ این جشنواره می‌تواند الگویی برای سایر شهرها باشد و شایسته است متولیان و مجریان این جشنواره با ملاحظه برخی حساسیت‌های فرهنگی بر اجرای صحیح و بی‌حاشیه آن در همان فضاهای شهری تاکید کنند. موسیقی سنتی هر سرزمین نمادی از فرهنگ سنتی آن دیار است. اگر خواهان تقویت هویت فرهنگی و مقابله با تهاجم فرهنگی بیگانگان هستیم، باید زمینه گسترش و رشد مجموعه‌های فرهنگی خود از جمله موسیقی را در زمینه‌های اجتماعی فراهم کنیم.

فستیوالی برای توسعه فرهنگی و اقتصادی بوشهر

یونس خسروانی

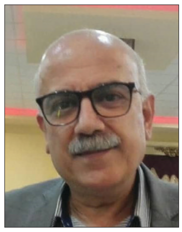
فستیوال کوچه در بوشهر، فرصتی برای هنرمندان محلی فراهم می‌کند تا آثار خود را در زمینه‌های مختلف مانند موسیقی، هنرهای تجسمی و صنایع دستی به نمایش بگذارند. این امر به شناسایی و حمایت از استعدادهای محلی و ترویج هنرهای بومی کمک می‌کند.

برگزاری فستیوال در کوچه‌های قدیمی بوشهر، توجه عمومی را به اهمیت حفظ معماری سنتی و هویت شهری جلب می‌کند. این رویداد با استفاده از فضاهای تاریخی برای فعالیت‌های فرهنگی، به احیای این مناطق و افزایش آگاهی عمومی نسبت به ارزش‌های معماری بومی کمک می‌کند.

به‌طور کلی می‌توان گفت که فستیوال کوچه در بوشهر، فراتر از یک رویداد موسیقایی، پلی میان گذشته و حال، سنت و نوآوری است. این فستیوال با احیای فرهنگ بومی، تقویت گردشگری، ایجاد همبستگی اجتماعی و حمایت از هنرمندان، نقش مهمی در توسعه فرهنگی و اقتصادی بوشهر ایفا می‌کند.

کوچه‌های نشاط‌انگیز

هاشم هاشم‌زاده

خوشتر آن باشد که سر دلبران
گفته آید در حدیث دیگران.

در ملاقات‌ها و به تبع آن گفتگوهایی که با برخی دوستان غیربوشهری-که در ماه‌های گذشته به بوشهر مسافرت کرده بودند-داشتم، همگی ضمن تمجید از اخلاق و فرهنگ همشهریان، با آب و تاب از خیام‌خوانی و برنامه‌های شاد و هیجان‌انگیز یزله در کوچه پس کوچه‌های بافت قدیم شهر صحبت به میان می‌آوردند، برنامه‌هایی که برای شرکت در آن، می‌بایست از قبل نسبت به رزرو جا اقدام می‌نمودند. این برنامه ها، که می توان آن‌ها را جشنواره کوچه نامید و از دیرباز در تار و پود مردم بوشهر و به‌طور کل مردمان جنوب کشور، تنیده شده، نشانگر موارد زیر است:

-مردم عاشق شادی و نشاط، آن هم از نوع دسته‌جمعی آنند.

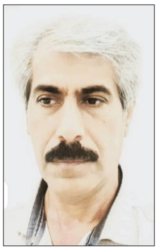
-از سازهای موسیقی محلی و ملی در شادی خود بهره می‌برند.

-در این مراسم، از رباعیات نغز و فاخر حکیم عمر خیام نیشابوری استفاده می‌کنند.

-از همه مهم‌تر، به هنگام برگزاری، آن‌چنان حال و هوایی در حضار بوجود می‌آورند، که به مجریان می‌پیوندند و گروهی بزرگ و واحد را تشکیل می‌دهند، همان‌گونه که در بافت قدیم، تمامی کوچه‌ها راه به دریا داشتند و به نوعی به دریا می‌پیوستند.

اندر احوال برگزاری فستیوال کوچه

شاهرخ تنگسیری

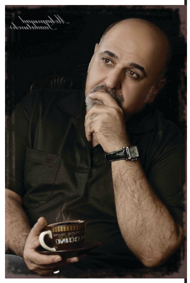
یکی از ابزارهای مهم و پسندیده فرهنگی اجتماعی جوامع بین‌المللی برگزاری فستیوال‌های مختلف فرهنگی و هنری است، از مهمترین دستاوردهای فستیوال‌ها معرفی استعدادها، فرهنگ ملت‌ها، اقوام، زبان و گویش، به نمایش گذاشتن سنت و مدرنیته، معرفی خالق یک اثر جدید هنری در رقابتی کاملا صمیمی و دوستانه و گاها با شعار صلح و ترویج نشاط و شادمانی در یک بازه زمانی کوتاه و فشرده است. فستیوال‌ها در اکثر کشورهای مطرح دنیا از مهم‌ترین رویدادهای تقویم ملی‌شان محسوب می‌شود و چه بسا ماه‌ها و هفته‌ها پیش از رسیدن به موعد مقرر برگزاری، مدیران و دست‌اندرکاران مربوطه ضمن هماهنگی با سایر مقامات دولتی اقدام به ارسال دعوت‌نامه به گروه‌ها و هنرمندان مرتبط جهت شرکت در این رویداد هنری در کشور میزبان می‌نمایند تا به عرضه هنر خود پرداخته و در آخر با اهدای جوایز نفیس و نشان‌های یادبود که شاید خیلی جنبه مالی آن دیده نشود، اما ارزش ذاتی و هنری آن برای هنرمندان بسیار حائز اهمیت است خاتمه می‌دهد، لازم به توضیح است که بسیاری از گروه‌های موسیقی فولکوریک و سنتی فعال در بوشهر به کرّات در فستیوال‌های موسیقی بین المللی و کشوری شرکت کرده و با افتخار در بین بسیاری از هنرمندان مطرح به مقام اولی دست یافته‌اند که موجب فخر و مباهات همشهریان است. از جمله فستیوال‌های مهم موسیقی در دنیا می‌توان به فستیوال‌های گلاستونبری انگلیس، کوچلا امریکا، راک این ریو در برزیل، اسپانیا و پرتغال، فستیوال موسیقی باتومی کشور گرجستان، فستیوال بین‌المللی موسیقی فجر تهران و بسیاری دیگر اشاره کرد. طی سه سال گذشته با همّت و تلاش خودجوش برادران هنرمند ادریس و احسان عبدی پور و در قالب فستیوال کوچه با دعوت از هنرمندان بومی و بعضی از هنرمندان پایتخت، با انگیزه ایجاد شور و نشاط و شادمانی برای گروه‌های مختلف اجتماعی و جوانان پرشور بوشهر با همه سختی و مشقّات فراوان و عبور از پیچ و خم‌های معمول اداری برای اخذ مجوزهای لازم دستاورد خوب و قابل توجهی داشته است که خوشبختانه با بیشترین اقبال عمومی روبرو گردیده، هرچند گلایه ها و اعتراضاتی از سوی برخی شهروندان و حتی مسئولین انتظامی در پی داشت، قطعا و بدون تردید برگزارکنندگان با احساس مسئولیت در قبال منزلت شهر و دیار خود و با توشه تجربه قبلی هرگز اجازه نخواهند داد آن‌چه قرن‌ها به‌عنوان سنت دیرینه و الگوی موسیقی نواحی این سرزمین اساطیری است کمترین آسیبی به خود ببیند، لذا لازم است به نکات ذیل توجه داشت : اول این‌که با توجه به عنوان فستیوال "کوچه" (که بهتر می بود از عنوان و گویش بومی کیچه استفاده می‌شد) به معنای معبر فرعی از خیابان و محل اتصال و عبور و مرور ساکنین محله است جا دارد اولویت و فرصت دیدن این فستیوال با کمترین هزینه به همه علاقه‌مندان بومی داده شود، دوم این‌که سعی بر شناساندن فرهنگ عمومی و خلق و خوی معروف ساحل‌نشینان به بهترین شیوه در حاشیه برگزاری فستیوال نمایند. سوم این‌که گروه‌های موسیقی شرکت‌کننده از سایر مناطق و نواحی کشور مروج آثار اصیل و فرهنگ بومی خود باشند. دیگر این‌که هر فستیوال بسته به عنوانش می‌بایست در پایان یک پیام و خروجی خوب

داشته باشد. به نظر می‌رسد تنظیم یک منشور و قید موازین اصولی مطابق استاندارد منطقه بهترین وسیله توجیه هنرمندان، مخاطبین، مدعوعین و نیروهای انتظامی برای پیشگیری از هر نوع اخلال در برگزاری این رویداد مهم است. پیشنهاد می‌شود، برگزارکنندگان با توجه به استقبال عمومی در سال‌های گذشته و در جهت استمرار آن برای سال‌های بعد و جا انداختن این رویداد مهم هنری در تقویم ملی یا استانی رایزنی با سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در دستور کار خود قرار داده تا بخشی از باقت قدیم که متاسفانه به حال خود رها و در حال تخریب طبیعی و آوار شدن است در اختیار گرفته و با فراخوان عمومی و تهیه نقشه و پلان‌های مرتبط بازسازی و با جذب و بهره‌گیری از پتانسیل سرمایه‌گذاران مستعد بومی سعی بر ایجاد یک شهرک هنری با لوکیشن‌های کاربردی فاخر زادبوم خود نمایند. در پایان با آرزوی درخشش دایمی برای سرزمین مهر و ماه و دوستی‌مان توفیق همه هنرمندان به‌ویژه موزیسین‌های بوشهری را از خداوند زیبایی‌ها خواستارم.

کوچه بر آوازه بوشهر افزود

شاهرخ سروری

برای این‌که بدانیم فستیوال کوچه چه تاثیری در شناساندن فرهنگ و موسیقی بوشهر داشته است کافی‌ست نزد خودمان به این پرسش پاسخ دهیم که قبل از برگزاری نخستین فستیوال کوچه چه‌قدر و تا کجا، نام بوشهر و موسیقی بوشهر و فرهنگ بوشه، در سرتاسر ایران‌زمین ورد زبان هم‌وطنان جان بود و بعد از آن چقدر؟

یک حساب سرانگشتی ساده، گویای این مهم است که فستیوال کوچه، به‌ویژه احسان عبدی‌پور عزیز، نام بوشهر را پر آوازه کردند.

البته نمی‌توان تاثیر فضای مجازی، و اهمیت آن در اطلاع رسانی به‌هنگام را در این رخداد بزرگ فرهنگی نادیده گرفت. اما تاثیر عمیق و ماندگار را احسان عبدی‌پور با روایت قصه‌های ملموسش با تکیه بر لهجه روانش، و تلاش دیگر یارانِ فرهنگ‌دوست و دلسوزش، گذاشت.

هرچند بوشهر، نام‌آوران بسیاری داشته و دارد که هریک در زمینه‌های مختلِف سرآمد بوده‌اند. اما فضای فرهنگی امروزی که در پی برگزاری فستیوال کوچه رخ داد، حاصل تلاش‌های این هنرمند کاربلد و نخبه و همکاران وی است. رخدادی که تداومش می‌تواند موجب رونق و توسعه روزافزون گردشگری در بوشهر شود.

امروز، بسیاری از هنرمندان و چهره‌های شناخته شده فرهنگی، تلاش می‌کنند با لهجه بوشهری صحبت کنند، و یا یک ساز بومی بوشهر را بنوازند. در بسیاری از شهرها، ملودی‌های بوشهری ورد زبان مردم است. حتی با نِیمه‌خوانی و شروه‌خوانی هم آشنا شده‌اند.

امروز، کمتر بوشهری را می‌بینی که لهجه‌اش را بپوشاند، بوشهری با افتخار با لهجه‌ی بوشهری صحبت می‌کند. نویسندگان بسیاری ترغیب شده‌اند از بوشهر بنویسند، از فرهنگش، از خونگرمی مردمش، از معماریش، از دریانوردی، ماهیگیری و ملوانی‌اش و حتی از نام‌آوران و تاریخ‌سازانش.

کوچه بر آوازه بوشهر افزود و هرگز نمی‌توان تاثیر این رخداد بزرگ فرهنگی را نادیده گرفت.

فستیوال کوچه فرصتی برای آشنایی با موسیقی‌های فلوکلور

رضا نکیسا

قدمت و تاریخ بوشهر گواه این است که این شهر از دیرباز مهد تمدن و فرهنگ و هنر بوده است، هم‌نشینی مسالمت‌آمیز ادیان و فرهنگ‌ها و قومیت‌های مختلف در این شهر فرصتی به‌وجود آورده است که مردمان آن فراسوی مرزهای تنگ قومیت‌گرایی و حصارهای باریک باورها و سلایق، زیستی متفاوت را تجربه کنند.

فستیوال کوچه به مدد ذوق و سلیقه هنر دوستان بوشهری این فرصت را پدید آورده است تا بوشهر شهر فرهنگ و تمدن و هنر دگرباره مرکز توجه دوست‌داران آن قرار گیرد.

این رویداد چندین مزیت و منافع برای بوشهر دارد، که در زیر به‌صورت اختصار به آن اشاره می شود:

۱. توسعه صنعت گردشگری
۲. پویایی و زنده نگه داشتن بافت تاریخی شهر
۳. کمک به اقتصاد شهری از طریق جذب گردشگر
۴. تبادل اندیشه بین هنرمندان
۵. آشنایی با موسیقی فولکلوریک نواحی
۶. اتحاد مردم با اقوام و قبایل متفاوت و فرصتی برای هم‌گرایی بیشتر ساکنان ایران زمین فراسوی قومیت، مذهب، فرهنگ، ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی
۷. فرصت مناسبی برای تخلیه روانی جامعه و زیستی شاد، متعارف و معمول

با توجه به آن‌چه گفته شد این فستیوال که با دعوت از موسیقی نواحی ایران صورت می گیرد، نیازمند مدیریت و برنامه‌ریزی دقیقی است تا به سرنوشت سنوات گذشته دچار نشود و بهانه را به‌دست سودجویانی که منفعت خود را بر منافع اکثریت جامعه ترجیح می دهند و آن در تضاد منافع زودگذر خود می بینند، ندهد.

موسیقی زنده‌ترین هنری است که مخاطب در بیشتر بخش‌ها با خود همراه می کند.

این هنر ارتباط بین مردم با هنرمندان و مردم با همدیگر را ایجاد می‌کند و فرصتی به‌وجود می‌آورد تا اتحاد بیشتری بین آن‌ها صورت گیرد.

سرزندگی و پویایی شهر و ساکنانش نیازمند ابزارها و راهکارهایی است که هنر خصوصا موسیقی یکی از تاثیرگذارترین آن‌هاست.

امید است این رویداد هنری و فرهنگی با هرچه شکوه بیشتری برگزارشده و تداوم داشته باشد.

برگزاری فستیوال کوچه، باعث حفظ فرهنگ جنوب و موسیقی نواحی ایران می‌شود

عبدالمجید زنگویی

فستیوال کوچه، بسیار زیبا و شادی آفرین و دیدنی است که باعث می‌شود، فرهنگ جنوب و موسیقی نواحی ایران حفظ شود. وقتی می‌بینیم که چگونه تلاش می‌شود تا فرهنگ و موسیقی بوشهر توسعه و حفظ می‌شود، بسیار لذّت می‌بریم.

برگزاری این فستیوال‌ها باعث اتحاد و هماهنگی مردم در برابر ناملایمات هست و امیدوارم همیشه پابرجا باقی بماند.

جشنواره کوچه ی بوشهر

نای نی در کوچه ی بوشهر غوغا می‌کند
راه و رسم مهر ورزی را هویدا می‌کند
شادی‌آور، روح‌پرور، مظهر مهر و صفا
شیوه‌های عشق و شور و حال برپا می‌کند
در هوای نوبهاری، بوی دریای بزرگ
رهرو دل‌خسته را سرمست و شیدا می‌کند
بانواهای نی انبان و نی فرخنده حال
پیر ماه و سال را سرزنده برنا می‌کند
معجز سرپنجه‌ی محسن که برپا می‌شود
ذوق را در مغز خفته آشکارا می‌کند
خوش سرود آهنگ، اکا، با تمام سرخوشی
تلخ کامان گذرگه را شکرخا می کند
کوچه‌ی بوشهر شرح حالی از فرخندگی است
مهد آزادیست، نرمش ها به خارا می‌کند
جشنواره‌ی خوش‌نواز شهر فرهنگ و هنر
فخر می‌کارد به شهرم، نقشه زیبا می‌کند
پارس دریای بزرگم، افتخار میهن است
آن‌که خواب آلوده را هشیار و خوانا می‌کند
هر مسافر دوست دارم، یار خود می‌خوانمش
جشنواره‌ی کوچه روزش را گوارا می‌کند
شهر خونگرم جنوبی، شهر مهمان‌پروری
شهرمن با شوربختی هم مدارا می‌کند

افزایش قدم‌ها به سوی بوشهر

محمد شاکری مطلق

در این‌که پیش از برگزاری فستیوال کوچه «بوشهر» به عنوان بندری تاریخی و شبه جزیره‌ای اصیل و سرشار از استعدادهای جذاب گردشگری برای بسیاری از ایرانیان شناخته شده بود بر کسی پوشیده نیست. اما این برگزاری فستیوال کوچه بود که توجهات، گفتارها و قلم ها و در پیامد آن شتاب و افزایش قدم‌ها را به سوی بوشهر روانه کرد. فستیوال کوچه با همه پرداخت‌های سنتی خود، کارکردی مدرن به مبحث گردشگری موسیقی داد. این کارکرد مدرن خود الگوی مصداقی و مطالعاتی جدی برای جذب گردشگر در حوزه موسیقی در ایران امروز شده است. تا آن‌جا که فستیوال کوچه پا را فراتر از مرزهای استان که فراتر از مرزهای میهن گذاشت و چونان برندی معتبر گردشگر را به همراه خود به آن سامان‌ها و سرزمین‌ها نیز برده است. این ثروت اجتماعی بی‌بدیل محصول «فستیوال کوچه» است.

بی‌شک نقد برای شکل‌گیری ساختاری هر پدیده نو به‌ویژه در حوزه فرهنگی ضروری است. در نگاه غالب استقبال‌کنندگان همیشگی فستیوال، نقدها کم و بیش متوجه قیمت بلیط، گنجایش محل‌های اجرا، کیفیت محل‌های اجرا، عدم مجوز برای برخی از گروه‌های موسیقی(با وجود دعوت اولیه)، عدم دعوت از برخی از گروه‌ها بوده است. اما از منظر سنتی جامعه وجود پوشش‌ها و رفتارهای خارج از عرف حاضرین در حاشیه فستیوال همواره به‌طور جدی مطرح و پیامد آن فشارهایی بوده که حتی منتج به تغییر نابهنگام جدول برنامه تقویمی فستیوال، شده است.

از همین رو تا رفع یا اقناع منتقدان این نقدهای مطروحه جدی (بدون در نظرداشت وارد یا ناوارد بودن آن) نمی‌شود فستیوال کوچه را در تراز فستیوالی فراگیر و جامع معرفی کنیم.

پیشنهادات برای برگزاری بهتر این فستیوال:

– فراهم کردن بستر برگزاری کارگاه‌های تخصصی مردم شناسی آداب، فرهنگ و رسوم نواحی استان بوشهر (نه صرف بندر بوشهر).

– کاهش قیمت بلیط برای تماشاگران و بینندگان با در اختیار قرار دادن فضاهایی با گنجایش بیشتر برای اجراها.

– دعوت از گروه‌های موسیقی مستعد، توانمند و خلاق شهرستان‌های استان برای اجرا در شبی یا شب‌هایی به نام شب جنوب استان یا شب شمال استان و یا... (بسته به وجود یا تعدد گروه های با کیفیت).

– برگزاری بزرگداشت بزرگان، تاثیرگذاران، بانیان و خلاقان موسیقی محلی و نواحی ایران.

– با اشراف به این‌که فستیوال کوچه رویدادی مستقل محسوب می‌شود، اما می‌شود با رایزنی‌های استانی آن‌را به ثبت تقویمی رساند تا علاوه بر نهادینه شدن برگزاری منظم آن شاهد سامان بخشی همیشگی آن باشیم.

فستیوال کوچه: نغمه‌ای برای رونق بوشهر

محمود حمزه ئیان

فستیوال کوچه، به همت برگزارکنندگان پرتلاش و دلسوز آن، فرصتی ارزشمند برای نمایش فرهنگ وهنر غنی بوشهر فراهم کرده است. از این‌رو، از تلاش‌های بی‌وقفه این عزیزان سپاسگزاریم. این رویداد بزرگ، علاوه بر این که به لحاظ فرهنگی بسیار ارزشمند و گرانقدر است، می‌تواند اقتصاد محلی بوشهر را نیز پویاتر کند. اجازه دهید بررسی کنیم که چگونه چنین ابتکاراتی می‌توانند به رونق اقتصادی این خطه کمک کنند.

گردشگری جریانی است که کسب‌وکارهای محلی را متحول می‌کند. هر گردشگر که به بوشهر سفر می‌کند، با صرف هزینه در رستوران‌ها، کافه ها و دکه‌های محلی، خرید صنایع‌دستی، یا اقامت در اقامتگاه‌های بومی، به اقتصاد این شهر جان می‌بخشد. این فعالیت‌ها نه‌تنها درآمد ایجاد می‌کنند، بلکه می‌توانند فرصت‌های شغلی موقت، مانند فروشندگی یا خدمات گردشگری فراهم آورند. اما این جریان تنها با شناخته شدن بوشهر ممکن است و این یعنی خلق تصویری از بوشهر به‌عنوان مقصدی که موسیقی، معماری، صنایع دستی، غذاهای دریایی و تاریخ کهنش هر بازدیدکننده‌ای را مجذوب می‌کند. تاکنون فستیوال کوچه در این مسیر نقشی کلیدی و مؤثر ایفا کرده است. بازتاب این رویداد در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، با پست‌هایی که از تنوع موسیقی و فضای فرهنگی آن تمجید می‌کنند، نشان‌دهنده توجه روزافزون به بوشهر است. تجربه نشان داده چنین رویدادهایی می‌توانند توجه گردشگران داخلی را تا ۲۰ درصد افزایش دهند، که به معنای سفرهای بیشتر و درآمد پایدارتر برای کاسبان صنوف مختلف است.

با این حال، اقتصاد بوشهر با چالشی دیرینه روبه‌روست. بر اساس داده‌های بانک مرکزی ایران درباره تراکنش‌های پایانه‌های فروشگاهی از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۳، در فصول بهار و تابستان، فعالیت‌های اقتصادی اغلب کاهش می‌یابند. تراکنش‌ها در این ماه‌ها گاهی تا ۱۵ درصد افت می‌کنند، به‌ویژه در گرمای طاقت‌فرسای مرداد، که حضور گردشگران کم می‌شود و برخی هم‌استانی‌ها به مناطق خنک‌تر سفر می‌کنند. در مقابل، از مهرماه، با معتدل شدن هوا و بازگشت گردشگران، تراکنش‌ها تا ۲۰ درصد رشد می‌کنند و در زمستان به اوج می‌رسند. این الگو نشان می‌دهد که اقتصاد بوشهر به فصول سرد وابسته است، اما فرصتی برای تغییر این چرخه وجود دارد.

رویدادهای فرهنگی مانند فستیوال کوچه می‌توانند این فرصت را به واقعیت تبدیل کنند. این فستیوال نشان داده که چگونه یک برنامه فرهنگی می‌تواند خیابان‌ها را پرشور کند، رستوران‌ها و اقامتگاه‌ها را رونق بخشد، و لبخند رضایت را به چهره کاسبان بیاورد. گرچه گرمای تابستان برگزاری این‌گونه جشنواره ها را مشکل میکند، اما حتما می‌توان با ابتکاراتی برنامه‌هایی مشابه فستیوال کوچه طراحی کرد که به رشد اقتصادی در فصول گرم نیز بیانجامند و آمار تراکنش‌های مالی کسب و کارها را در فصول کم‌فعالیت تقویت کنند، همان‌طور که فستیوال کوچه این کار را انجام داده است. البته، آمار تراکنش های کسب و کارها تنها یکی از شاخص‌های اقتصادی است و ترکیب آن با داده‌های دیگر، مانند اشتغال یا سرمایه‌گذاری، که حتما نزد مسئولان محترم موجود است، می‌تواند چشم‌انداز دقیق‌تری از تأثیر گردشگری ارائه دهد.

بدیهی است موفقیت این برنامه‌ها به زیرساخت‌هایی مانند اقامتگاه‌های کافی و حمل‌ونقل مناسب وابسته است، و عوامل کلان اقتصادی نیز نقش دارند که این دیگر در حوزه مسئولیت دولت است که بتواند این زیر ساخت ها را فراهم کند.

در این میان انتقاد برخی از همشهریان و هم استانی ها به برگزاری فستیوال کوچه واقعا عجیب است. به این دوستان با احترام عرض می‌کنم که فستیوال کوچه

نشان داده چگونه رونق گردشگری می‌تواند به اقتصاد بوشهر و کسب‌وکارهای کوچک جان ببخشد. در زمان برگزاری آن همه اقامتگاه ها پر شده، بازار در همه صنوف آن رونق می‌گیرد و حتی دست فروشان هم از ورود گردشگران نفع می‌برند. در شرایط کنونی اقتصاد و با این تورم افسار گسیخته، اگر دلسوز این خطه هستید، شایسته است به‌جای انتقاد، از این حرکت حمایت کنید تا جریان مالی به استان وارد شود و همه از آن نفع ببرند. ما حتی برای حفظ سنت‌های‌مان هم نیازمند پشتوانه اقتصادی و جریان درآمدی مناسب هستیم. اگر ایده‌ای هم دارید، یا فکر می‌کنید خودتان می‌توانید برنامه بهتری اجرا کنید، بسیار عالی. مطمئنا همگان استقبال می‌کنند.

خلاصه آن‌که فستیوال کوچه و برنامه‌های مشابه آن، بوشهر را به ایران و جهان معرفی می‌کنند و امیدی برای رونق کسب و کارهای این شهر هستند. ما که از نفت و گازمان عایدی نداشتیم، سنگ اندازی نکنید و حداقل بگذارید اقتصاد محلی خودمان رونق بگیرد. بیایید با حمایت از این تلاش‌ها، بوشهر را به مقصدی پرجاذبه تبدیل کنیم، شهری که هر فصلش پر از زندگی و شکوفایی است.

حلقه های شادی کوچه

مینا درعلی ، کارشناس ارشد ادبیات نمایشی

سال‌های کودکی ام رسم بر آن بود که پهلوان‌هایی در میادین و یا مدارس تعطیل شده در تابستان، مردم را گرد خود جمع می کردند تا زنجیر ضخیم قفل شده دور خود را پاره کنند.
به یاد دارم آن روزها مردم هم با مشارکت و گفتن «یا علی»، «یا مولا»، کف زدن و تشویق و جیغ زدن ها، هوررا کشیدن ها و گاهی هم سکوت مطلق و نفس در سینه حبس کردن‌های خود، در انجام امور محال پهلوانان مشارکت داشتند.
گاه این مشارکت مردم گرد آمده دور پهلوان‌ها در بی‌نهایت خود شکل می گرفت و تا جایی پیش می‌رفت که با دادن انرژی مثبت به آن‌ها، او را به باور پاره کردن زنجیرمی‌کشاند و آن‌ها را سهیم در هم‌ذات‌پنداری پهلوانانه و قهرمانانه می کشاند.
در آن روزها، پهلوانی با نام سیروس بود که سال‌های زیادی را در مدرسه مان می‌آمد و ما بچه ها را همراه با پدر و مادرهامان را به دور خود گرد می کرد. پهلوان سیروس را برخی از اهالی قهرمان سیروس می نامیدند، وقتی از پدر می پرسیدیم چرا به او قهرمان می گویند، می گفت: چه کسی می تونه این همه درد را تحمل کنه !
آن وقت‌ها از سر کودکی و نداشتن تجربه انجام کارهای سخت و محال و حس خوش باوری این‌که برخی کارها برای برخی از افراد ساده‌تر است و این یعنی این‌که هر قهرمان و پهلوانی یک قدرت مافوق ما بچه‌ها را دارد که می تواند کارهایی این‌چنینی را انجام دهد و کافی است تا ما هم به سن و سال آن‌ها برسیم تا بتوانیم زنجیرهای تنیده شده دور خودمان را پاره کنیم!
اما این روزها با توجه به تجربه‌های زیادی که در زندگی شخصی و اجتماعی داشتم به جرات می‌توانم بگویم که کارهای محال و سخت نه با قدرتی مافوق بشری امکان پذیر است نه با هیکل‌های آن‌چنانی و بازوهای سترگ پهلوانی و فقط با خوش‌آمد افراد مسئول و دست‌اندکاران امورکه در برخی موارد هم سلیقه ای است امکان پذیر است !
برای روشن شدن مسئله باید به این اشاره کنم که برخی از کارهای جمعی ادبی و هنری در برخی جاها محال است اما در مکان‌های دیگر غیرمحال !
باز هم برای روشن تر شدن مسئله، مثال دم دست‌تری را می‌آورم، موسیقی استان بوشهر یک امکان بسیار خوب برای معرفی استان، هنرمندان و ایجاد یک جایگاه گرد هم آیی مردم هم استانی، سایر استان‌ها و حتی فراتر از آن سایر کشورها است که در برخی جاها به راحتی اجرا وگاهی در این استان و زادگاه خود محال یا کم محال می‌شود!
من در این مجال به چرایی این محالات نمی‌پردازم اما از منظری دیگرانجام هر گردهمایی‌های هنری و ادبی به خصوص موسیقی این استان را برسی می کنم!
در ایام تعطیلات نوروز امسال و سال‌های گذشته اکثر مسافران و توریست‌های داخلی و در سال‌های گذشته خارجی‌هایی که برای بازدید ایران و به خصوص بوشهر می‌آمدند یا قبلاآمده بودند، پس از اسکان دومین سوال‌شان از اجرای موسیقی بود که با عطش خاص از انواع گروه‌های حرفه‌ای، نیمه‌حرفه‌ای و حتی آماتورها می‌پرسیدند و بعضا از تجربه‌های سال‌های قبل و لذت هم خوانی و هم آوازی با گروه‌ها می گفتند و می‌خواستند که تجربه‌های نو یا تکرار تجربه‌های خود راداشته باشند؛ این نگرش و رویکرد مثبت یعنی یک گام به سمت موفقیت بیشتر و یک برگ برنده در ایجاد همان حلقه‌های گرد قهرمانان هنری است!
با این امکانات و سایر امکانات نهفته در این استان می توان موفقیت‌هایی در گسترش گردشگری داخلی و جذب گردشگر داخلی و خارجی هم داشت که تاثیر بسزایی در رونق اقتصادی مردم محلی خواهد داشت!
فستیوال کوچه در اجرای قبل این موفقیت را در ایجاد موج‌های گردشگری بوشهری ایجاد کرده و مطمئنا در سال پیش رو هم می تواند این گرد همایی را هدایت و اجرایی موفق داشته باشد.
سهم ما هم در این اتفاقات این است که اگر نمی‌توانیم قهرمان یا پهلوان باشیم حداقل آن زنجیر دور پهلوان نباشیم و بخشی از انسجام مردمی باشیم که گاه با «یا علی مدد گویان» و کف و هوراها انرژی مثبت را انتقال دهیم و گاه با حبس نفس در سینه راه موفقیت را برای هنرمندان هموارتر کنیم!

نمایش تصویر تازه‌ای از بوشهر

محمد حیاتی

فستیوال کوچه طی سال‌های اخیر توانسته نقش مهمی در معرفی هویت فرهنگی، تاریخی و هنری بوشهر ایفا کند. این فستیوال با تکیه بر موسیقی بومی، هنرهای خیابانی، نمایش‌های سنتی و مشارکت مردمی، بوشهر را به عنوان مقصدی فرهنگی و متفاوت در میان گردشگران داخلی و حتی خارجی معرفی کرده است. حضور فعال گردشگران، رسانه‌ها و هنرمندان باعث شده تصویر تازه‌ای از بوشهر به نمایش گذاشته شود؛ شهری زنده، هنرمندپرور و مهمان‌نواز.
با وجود موفقیت‌های چشم‌گیر، فستیوال کوچه خالی از نقد نبوده است. برخی از مهم‌ترین انتقادات شامل:
نبود زیرساخت‌های کافی برای اسکان و پذیرایی از گردشگران.
ناهماهنگی در اطلاع‌رسانی برنامه‌ها و زمان‌بندی اجراها.
کم‌توجهی به مشارکت هنرمندان محلی در برخی بخش‌ها.
ضعف در مدیریت ترافیکی و حمل‌ونقل در ایام برگزاری.
برطرف کردن این موارد می‌تواند تأثیرگذاری فستیوال را دوچندان کند.
پیشنهاداتی برای برگزاری بهتر فستیوال:
برنامه‌ریزی زودهنگام و اطلاع‌رسانی جامع از طریق شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های رسمی.
فراهم‌سازی محل‌های اقامت موقت با همکاری شهرداری و هتل‌ها.
ایجاد بخش ویژه‌ای برای آموزش و مشارکت هنرمندان جوان بوشهری.
تقویت همکاری میان نهادهای محلی، انجمن‌های هنری و بخش خصوصی برای حمایت مالی و لجستیکی.
طراحی اپلیکیشن یا سامانه آنلاین برای دسترسی به برنامه‌ها و نقشه مکان‌ها.

بوشهر سرفراز با فستیوال کوچه

سیروس خباز ثابت

نگاهی به پنج سال پیش بوشهر بیاندازیم بزرگترین ترمینال صادرات نفت حدود نود در صد صادرات نفت ایران از جزیره خارگ انجام می‌گیرد که جزء استان بوشهر است.
عسلویه حدود هشتاد درصد گاز ایران تامین می‌کند که جزو استان بوشهر، اولین نیروگاه اتمی در استان بوشهر و قدیمی‌ترین بندر تجاری ایران بوشهر است، ولی هیچ‌گاه مورد توجه و دیدگاه عموم مردم ایران قرار نگرفته بود ولی به همت برگزاری فستیوال کوچه در این سه دوره گذشته چنان مورد توجه و استقبال همگانی قرار گرفته که از تمام استان‌های ایران برای بازدید از بوشهر و شهرستان‌های آن در تمامی ایام سال گردشگر به این استان سفر می‌کند و یکی از موفقیت‌های این فستیوال کوچه معرفی بوشهر به مردم ایران بود.
که علاوه بر شناساندن موسیقی محلی بوشهر و خیام‌خوانی بوشهری و معرفی هنرمندان بوشهر، دیدن از چهار محل باستانی و کوچه پس کوچه‌های بافت قدیم و پارک‌های ساحلی بوشهر که هیچ‌کدام از بنادر ایران به این وسعت و زیبایی یافت نمی‌شود و از همه مهم‌تر برخورد مردمان خونگرم و میهمان‌نواز بوشهر با گردشگران و مسافران عزیزی که به این استان وارد می‌شوند، چنان شیفته مردم و استان می‌شوند که بوشهر یکی از بهترین مکان برای مسافرت به دوستان خود معرفی می‌نمایند و به همین سبب می‌تواند رونق اقتصادی شهر روبه‌راه گردد پس باید از این موقعیت به‌وجود آمده استقبال کرد و به دلواپسان اندک و تمامیت خواه فهماند که از میهمان و جشنواره کوچه نهراسید و از آن استقبال کنید.

روان درمانی فستیوال کوچه در بوشهر

محمود دهقانی

برای ورود به پرونده هفته نامه وزین نسیم جنوب درباره فستیوال کوچه، از میان آن‌چه به اندیشه‌ام راه یافت نخست صنعت گردشگری و دوم پذیرایی شهروندان تبارمند بندر پیر و خوش نام بوشهر از میهمانان است. این نکته را یادآور شوم که چون در سفر هستم و از شهرهای گوناگونی در جهان و به ویژه در استرالیا دیدن می‌کنم، همسنگ با دیدنی‌های سفر، گشاده رویی شهروند چه در بوشهر و چه شهرهای کشورهای سراسر جهان نیاز نخستینِ صنعت گردشگری است. رسانه‌ها باید آن را به شهروندان بیاموزند. کاری که همه کشورهای جهان انجام می دهند.

همه می دانیم که پیش از انقلاب با ورود کشتی رافائل به بوشهر این بندر را برای ورود گردشگران سرحدی و سراسر شهرهای ایران آماده کردند. در برنامه بود که جاها و راه های گردشگرپذیری بوشهر را بیش از پیش برجسته کنند. اندیشه پیشینیان آن بود تا از آن راه به این بندر کهنسال سرو سامان بدهند.

بوشهر با ساختمان‌سازی و پیشرفت پایگاه‌های هوایی و دریایی پذیرای شمار بالای شهروندان سراسر کشور شد. زن و مردِ پیر و جوان خانواده های ارتش از سراسر استان‌ها، فرهنگ بوشهر را دگرگون و شهروندان بوشهری نیز با فرهنگ شادی افزای خود از جمله رقص، موسیقی و خیام‌خوانی و حتا فرهنگ زار مورد توجه شهروندان سراسر کشور قرار گرفت.

پیشرفت ساختمان‌سازی برای خانواده‌های پرسنل در پایگاه‌ها شمار بالایی کارگر و کارمند را نیز به بندر بوشهر سرازیر کرد.

با آغاز سر برون آوردن تلاش برای صنعت گردشگری همراه کارهای رسانه ای، گردشگران بسیاری برای دیدار از کشتی رافائل به بوشهر می‌آمدند. کلاس دهم دبیرستان از دوبی برای دیدار با فامیل به دشت خشت کازرون آمدم. با یک برنامه فرهنگی بود که پایم به مدرسه شاپور کازرون روزگار پیش از انقلاب رسید.

با چند تن از هم سن و سال‌های خود وارد گفتگو در باره فیلم «یکه بزن» رضا بیک ایمانوردی و خانم فروزان بودم که دانش‌آموزی گفت به همراه خانواده برای نوروز و موسم دل انگیز بهار راهی بوشهر و دیدن کشتی رافائل هستند. سرها و گوش‌های همه هم سن و سالان سیخ شده و به حرف او گوش می دادند.

با این پیش درآمد بسیار کوتاه جا دارد تلاش ارزشمند دست اندرکاران هفته نامه نسیم جنوب را ارج و ارزش گذاشته و گفتگو درباره برگزاری فستیوال کوچه را به نسیم و همه قلم به دستان این رسانه خوش نام همایون باد بگویم. راه و تلاش فرهنگی و شادی آفرینی که این فرهیختگان برگزیدند دق البابی ارزشمند برای بالا بردن صنعت گردشگری، افشاندن بوی زندگی در روان پیر و جوان بوده و ادامه آن بیشتر از پیش خواهد بود.

ازاین نکته که نیاکامان می‌گفتند نباید چشم پوشید که گفته اند: «خودت برخیز و بر خود ماتمی گیر، که هیچ‌کس بهر کس ماتم نگیرد». شهروند بوشهری خودش باید دست به کار شود و منتظر نباشد. نمی‌خواهم در این‌جا به برخی از دلسوزان بوشهری صنعت گردشگری توهین کنم اما کار صنعت گردشگری بوشهر با دستان فرهیختگان این صنعت چه بومی باشد و چه غیربومی می تواند پیشرفت داشته باشد. در کار این صنعت باید مراقب اختلاس گران بود

راه و تلاش فرهنگی و شادی آفرینی که این فرهیختگان برگزیدند دق البابی ارزشمند برای بالا بردن صنعت گردشگری، افشاندن بوی زندگی در روان پیر و جوان بوده و ادامه آن بیشتر از پیش خواهد بود

که دلسوز شهروندان بوشهر نیستند.

فرهنگ و نام نیک مردم بوشهر از دیرباز زبانزد مردم سراسر کشور بوده است. باید دوباره با گشاده رویی با گردشگران غیربومی آن زیبایی فرهنگی را زنده نگه‌داشت. چرا که به قول سعدی: «غریب آشنا باش و سیاح دوست / که سیاح جلاب نام نکوست. نکودار ضیف و مسافر عزیز/ وز آسیبشان برحذر باش نیز».

برگزاری فستیوال کوچه در معرفی بوشهر یک کار ساده نبود، فستیوال کوچه برای صنعت گردشگری بوشهر کارستان بود. اما در گستره آگاهی‌رسانی خوب کار نشد. چرا که می‌بایست خیلی کوتاه، حتا با پرداخت هزینه در همه رسانه‌های شهرهای نزدیک به بوشهر به گردشگران آگاهی داد. امروز کم و بیش برخی از مردم دست‌کم ماشین پراید دارند و برای نمونه می‌توانند با دو سه ساعت رانندگی از نورآباد ممسنی، دشت خشت و شهرستان کازرون به فستیوال کوچه بوشهر بیایند.

براین باورم اگر سرپرستان اداره های فرهنگی بوشهر همیاری کنند این فستیوال در چند سال آینده شهروندان بیشتری را از استان های شمالی کشور به بوشهر خواهد آورد.

برای از میان بردن کمبودها در این فستیوال باید هماهنگی همه جانبه داشت. می بایست نوک قلم را به سوی سرپرستان خشک اندیش و کسانی که برای زدودن شادی و گسترش گردشگری سنگ اندازی می‌کنند و هم راستا نیستند نشانه گرفت. صنعت گردشگری به انتقاد سازنده نیاز دارد.

همچنین از همه گنجایش علمی دانشکده‌های هنر دانشگاه‌ها و دبیرستان‌ها و حتا دبستان‌ها می‌بایست سود جست و جوانان را شرکت داد و در این همایش فرهنگی به میدان آورد.

هنرمندان بومی بوشهر که توان دسترسی به هنرمندان استان‌های دیگر دارند می‌بایست با کمک سرپرستان میراث و گردشگری بوشهر برای این فستیوال از هنرمندان غیر بومی نیز دعوت کنند. رسانه‌های نوشتاری، گفتاری و سیمایی بوشهر باید از برنامه‌های بی‌بو و خاصیت کم کرده به تبلیغ این فستیوال زیبا که نه تنها مناره گردشگری بلکه درمان‌گر است، نیز بپردازند تا از روان‌پریشی جوانان بوشهری کاسته و به اقتصاد استان کمک کنند. فستیوال کوچه می‌تواند با برنامه‌ریزی درست نام بوشهر را در شبستان معماری صنعت گردشگری سراسر کشور پژواک دهد و نمونه‌ای پیروز برای روان‌درمانی جوانان مرکز استان‌های سراسر کشور باشد. همان‌گونه که خیام‌خوانی بوشهری در عصر الکترونیک نام خود را به ثبت رسانده است.

در کنار فستیوال نه تنها موسیقی بلکه همه داشته‌های فرهنگی بوشهر که کم هم نیستند از جمله خوراک‌های رنگارنگ و لباس‌های محلی و سنت‌ها را با کمک بازار می‌توان به میدان آورد. در فستیوال گذشته امنیت، کافی به نظر نمی‌رسید. در این‌باره گروه‌های جوان بوشهری با هوش و گوش ملی می بایست یاری‌رسان دست‌اندرکاران فستیوال کوچه باشند.

در دو سوی دریا چه می‌گذرد؟

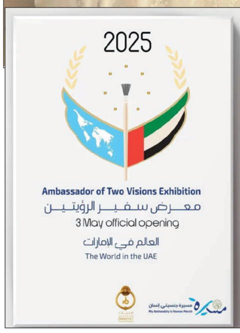
حسین ایزدپناه - فعال هنری و مدیر موسسه راه آبی ابریشم

این روزها در بسیاری از رسانه‌های ایران صحبت از رویدادی با سابقه اجرای چند ساله از جنس موسیقی در«کوچه»های جغرافیای دریانشین ایران یعنی بوشهر است. شهری با قدمت چند هزار سال تنوع فرهنگی و تعاملات تجاری و دریانوردی. رویدادی که شاید در فرم و اجرا از جنس سادگی و خونگرمی مردمان همین دیار می باشد و روایت‌گر همان تعریف معروف قصه‌گوی خوش‌ذوق بوشهری احسان عبدی‌پور که گفت: «جنوب مگر چه دارد جز غم و رقص و از غم زیاد است که می رقصیم. »اما ظاهراً آن‌طور که پیدا است بخش دوم تعریف یعنی رقص چندان به مذاق عده‌ای خوش نیامده است! و برای جلوگیری از تکرار این رویداد در اردیبهشت ماه قصد دارند مسیر کوچه را مسدود کنند اما مگر می‌شود کوچه سمت دریا که رو به جهان باز است را مسدود کرد؟!

و اما در آن سوی دریا و تقریباً همزمان با رویداد کوچه بوشهر، نمایشگاه «سفیر دو دیدگاه» با حضور هنرمندان هنرهای تجسمی سراسر جهان در امارات متحده عربی برگزار می گردد. این نمایشگاه که با شعار «وطن من، از امارات» و با هدف همبستگی ملت‌ها و ترویج صلح و دوستی اجرا می‌شود، این فرصت را به هنرمندان اماراتی و جهان می‌دهد تا ضمن ارائه بهترین روایت بصری از معرفی کشور خود در همگرایی با دیگر هنرمندان جهان، ایده همزیستی مسالمت‌آمیز و زندگی با مدارا را به اشتراک بگذارند.

این رویداد هنری که زیر نظر دکتر عادل‌المرزوقی مدیر مرکز آمال و نخبه‌های اجتماعی امارات متحده عربی هم‌چنین مشاور فرهنگ دیپلماسی این مرکز و هنرمند بین‌المللی خانم ندی البرازی که مدیر نمایشگاه‌های هنری و تجسمی را عهده‌دار است و با رویکرد خلاقیت و ابتکار طراحی و اجرا می‌شود، ادای احترامی است به اندیشه‌های مبتنی بر تسامح و دوستی بنیانگذار فقید امارات شیخ زاید بن سلطان آل نهیان که در تاریخ ۳ می ۲۰۲۵ میلادی (۱۳ اردیبهشت سال جاری) به مدت یک هفته برگزار می گردد.

ضمن گفتگویی که با خانم زینه حمدان مدیر افتخاری پروتکل‌های نمایشگاه داشتم دریافتم که افتتاح این رویداد فرهنگی - هنری، با حضور افتخاری شیخه عائشه حمیدالمعلا نیز همراه خواهد بود هم‌چنین شرکت‌کنندگان به صورت حضوری یا آنلاین از مزایای کارت هویتی «ملیت من انسان است» که در دریافت نهایی ویزای طلایی امارات تاثیر دارد، برخوردار خواهند شد و هم‌زمان در روز جهانی فعالیت‌های داوطلبانه می‌توانند با رویداد «ملیت من انسان است» همراه گردند.

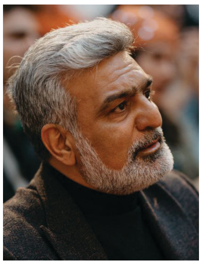
یکی از هنرمندان ایرانی شرکت‌کننده در این رویداد خانم زینت پارسا است که پیشتر از او به خاطر رویداد های هنری بین‌المللی از جمله فستیوال بین‌المللی هنری قطر شنیده بودم. خانم پارسا خود را یک هنرمند هنر مفهومی می‌نامد و معتقد است: «یک اثر هنری علاوه بر زیبایی باید مخاطب را به چالش وادارد و من سعی می کنم با تجرید رنگ‌ها بیننده را به تفکر وادارم.»

او از این‌که این فرصت را برای حضور در نمایشگاه دو دیدگاه به دست آورده احساس رضایت می کند و بر این باور است که مهم‌ترین دستاورد نمایشگاه‌های بین‌المللی فرصت آشنایی با هنرمندان مختلف از سراسر جهان است که باعث همگرایی و تبادل اندیشه می‌گردد. اثر نقاشی که از خانم پارسا در نمایشگاه دو دیدگاه حضور دارد«بالهای ابدیت» نام دارد که مفاهیمی از اسطوره و تمدن ایرانی را روایت می کند.

ایران و امارات متحده عربی در همسایگی هم زندگی می کنند و جدا از روابط مستمر اقتصادی و تجاری دارای مولفه‌های مشترک فرهنگی متعددی نیز می باشند.

فستیوالی برای نمایش روح زنده بوشهر

فرزاد گیتی‌زاده

انتهای کوچه، دریای نیلگونی است که هر غروب خورشید و افق همدیگر را عاشقانه در آغوش می گیرند. بوشهر با تاریخ پربار، موقعیت جغرافیایی منحصربه‌فرد و فرهنگی سرشار از رنگ و موسیقی، یکی از مهم‌ترین قطب‌های فرهنگی جنوب ایران است. در این میان، فستیوال موسیقی کوچه توانسته جایگاه ویژه‌ای در میان رویدادهای فرهنگی این شهر پیدا کند و به پلی میان گذشته و حال، سنت و نوگرایی تبدیل شود. این فستیوال تنها یک رویداد موسیقایی نیست، بلکه بستری برای نمایش روح زنده بوشهر، ترویج هویت فرهنگی و جذب گردشگران داخلی و خارجی فراهم کرده است.

۱. معرفی فستیوال کوچه: فستیوال موسیقی کوچه با هدف بازگرداندن زندگی و موسیقی به کوچه‌های قدیمی بوشهر، شکل گرفت. اجراهای زنده موسیقی سنتی و تلفیقی، حضور هنرمندان محلی و ملی، برنامه‌های مشارکتی، نمایشگاه‌های هنری و صنایع‌دستی، فضای این رویداد را پویا، پرشور و مردمی ساخته است.

۲. تأثیر بر گردشگری

الف) جذب گردشگران فرهنگی:کوچه‌های سنگ‌فرش‌شده، معماری سنتی و صدای موسیقی زنده در بافت قدیم بوشهر، گردشگران را به تجربه‌ای متفاوت دعوت می کند. بازدید از این فستیوال بهانه‌ای می‌شود برای کشف بوشهرِ تاریخی، غذاهای محلی، بازارهای سنتی و مهمان‌نوازی جنوب.

ب) تقویت گردشگری پایدار:برخلاف گردشگری فصلی که صرفاً به آب‌وهوا وابسته است، فستیوال کوچه توانسته نوعی گردشگری فرهنگی-اجتماعی ایجاد کند که همواره قابل تکرار و توسعه است.

۳. احیای هویت بومی: موسیقی در بوشهر تنها یک هنر نیست، بلکه بخشی از زندگی روزمره است. فستیوال کوچه بستری فراهم کرده برای شنیدن دوباره‌ی نی‌انبان، دمام، نیمه خوانی جاشوها، نوای لالایی مادران، نوحه ها، شروه و نغمه‌های محلی که سال‌ها با فرهنگ این منطقه تنیده شده‌اند. این بازآفرینی فرهنگی، باعث تقویت هویت بومی، احساس تعلق اجتماعی و غرور محلی در میان نسل جدید شده است.

۴. اثرات اقتصادی مثبت: در ایام برگزاری این فستیوال، کسب‌وکارهای محلی از جمله کافه‌ها، رستوران‌ها، اقامتگاه‌ها و هنرمندان صنایع‌دستی شاهد رشد چشمگیری در درآمد و تقاضا هستند. هم‌چنین، حضور گردشگران به‌طور غیرمستقیم موجب ایجاد فرصت‌های شغلی در حوزه خدمات، حمل‌ونقل و تبلیغات شده است.

۵. نقش آموزش و مشارکت مردمی: یکی از ویژگی‌های ارزشمند فستیوال کوچه، رویکرد آموزشی و مشارکتی آن است. جوانان و کودکان در قالب کارگاه‌های موسیقی، نقاشی، عکاسی و قصه‌گویی با فرهنگ بوشهر ارتباط مستقیم پیدا می‌کنند. این موضوع نه تنها آموزش غیررسمی را گسترش می‌دهد، بلکه بستری برای کشف استعدادهای نو نیز فراهم می‌سازد.

۶. تقویت برند فرهنگی شهر بوشهر: برگزاری منظم و حرفه‌ای فستیوال کوچه، بوشهر را در نقشه رویدادهای فرهنگی ایران برجسته کرده است. این فستیوال اکنون به‌عنوان یکی از عناصر کلیدی برند فرهنگی شهر شناخته می‌شود و توجه رسانه‌ها، هنرمندان و فعالان اجتماعی را به این شهر جلب کرده است.

۷. چالش‌ها و فرصت‌ها: اگرچه فستیوال کوچه با استقبال گسترده‌ای مواجه شده، اما چالش‌هایی هم‌چون محدودیت فضاهای برگزاری، زیرساخت گردشگری ناکافی، و حفظ اصالت فرهنگی در مقابل گرایش به تجاری‌سازی وجود دارد. با این حال، با برنامه‌ریزی دقیق، حمایت نهادهای فرهنگی و افزایش مشارکت مردمی، می‌توان این رویداد را به الگویی موفق از تلفیق فرهنگ، هنر و توسعه شهری تبدیل کرد.

جمع‌بندی: فستیوال موسیقی کوچه نه‌تنها به‌عنوان یک رویداد هنری، بلکه به‌عنوان یک پدیده اجتماعی و فرهنگی توانسته نقش مهمی در احیای هویت بوشهر، تقویت صنعت گردشگری و گسترش مشارکت مدنی ایفا کند. استمرار این فستیوال می‌تواند راه را برای شکوفایی بیشتر فرهنگی و اقتصادی در جنوب کشور هموار سازد.

صاحب امتیاز: نسیم فقیه
مدیر مسئول و سردبیر:
دکتر یونس قیصی‌زاده
نشانی: بوشهر، میدان قدس، کوچه بوستان ۳۰،
دفتر نسیم جنوب - تلفن: ۳۳۳۲۵۹۰۰ - ۰۷۷
تلفن همراه و واتساپ: ۰۹۱۷۷۷۲۳۹۰۹
لیتوگرافی و چاپ: بهارستان

nasimjonoub.com
نسیم جنوب
هفته نامه سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، ورزشی

هفته نامه نسیم جنوب
دیرپاترین نشریه تاریخ بوشهر
تلفن های تماس
۰۹۱۷۷۷۲۳۹۰۹
۰۷۷۳۳۳۲۸۱۵۱ - ۰۷۷۳۳۳۲۵۹۰۰
www.nasimjonoub.com

فستیوال کوچه؛ فرصتی برای بوشهر که نباید جامعه را از آن محروم نمود

دکتر حمید اسدپور

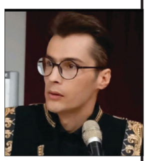
استان بوشهر و به‌ویژه بندر بوشهر از اصالت فرهنگی منحصر به فردی برخوردار است که این خود سرمایه گرانبهایی محسوب می‌شود. این توانمندی و سرمایه فرهنگی می‌تواند از طرق گوناگونی مورد بهره‌برداری قرار بگیرد. برگزاری «فستیوال کوچه» یکی از راه‌های عملی ساختن بهره‌برداری از این سرمایه فرهنگی است.

نگاهی به نتایج مثبت برگزاری فستیوال نشان می‌دهد که این آیین‌ها باعث نشاط و سرزندگی اجتماعی می‌شود. هم‌چنین به شناساندن بوشهر به عنوان یک منبع غنی فرهنگی و نمایاندن توانمندی منحصر به فرد فرهنگی آن کمک می کند. بسط گردشگردی و رونق بازار و حرفه‌های وابسته به اقتصاد گردشگری یکی دیگر از پیامدهای مثبت آن است. البته می‌توان به این فهرست افزود ولی مجال اندک است و به همین مقدار بسنده می کنم. بنابراین برگزاری فستیوال یک فرصت برای بوشهر است که نباید جامعه را از آن محروم نمود.

در کنار نکاتی که عرض کردم چند قضیه هم وجود دارد که بسیار اساسی است که یکی از آن‌ها کیفیت و چگونگی برگزاری این فستیوال است. اگر کیفیت و چگونگی برگزاری این فستیوال و استانداردهای برپایی فستیوال که در همه جای جهان مورد لحاظ قرار می گیرد، رعایت نشود این مراسم به ضد خودش تبدیل خواهد شد. بنابراین رعایت جدی نکات کلیدی در برگزاری مراسم همچون نظم و انصباط، مکان‌یابی صحیح و بدون حاشیه، تامین امکانات رفاهی برای شرکت‌کنندگان، تدارک امکان برخورداری علاقمندان به حضور در مراسم و جلوگیری از رواج بازار سیاه بلیط و نیز جلوگیری از اقداماتی که در تضاد با فرهنگ جامعه میزبان است، ضرورت دارد و برگزاری منظم و باقاعده این فستیوال می‌تواند به پویایی بیشتر آن منجر شود.

فستیوال کوچه؛ جشن زندگی در سایه اندیشه و موسیقی

مجتبی گرگوری مطلق

گاهی دل یک شهر برای لبخند تنگ می‌شود، کوچه‌ها در سکوتی زمخت فرو می‌روند و دیوارها، قصه‌های‌شان را از یاد می‌برند.

آن‌گاه است که «فستیوال کوچه» از راه می‌رسد، بسان نسیمی جان‌افزا از دل خلیج‌فارس، امید و روشنایی را در کوی و برزن بوشهر می‌پراکند.

کوچه در این ایام، نه صرفاً گذرگاهی ساده است، که محراب عبادت می‌شود.

جایی که رنگ‌ها وضو می گیرند و صداها با طنین دل‌نواز نیایش، روح مردمان رهگذر را تازه می کنند.

در دل این جشن، هیچ تعارضی با باورها نیست، چرا که شادی اگر با طهارت دل همراه باشد، عبادت است.

هنر، اگر از بطن مردم برخیزد و برای مردم باشد، خود آئینی‌ست که با سنت و مذهب، هم‌نواست.

فستیوال کوچه همان چراغی‌ست که در دل تاریکی‌ها افروخته می‌شود، تا نشان دهد در دل همین کوچه‌های ساده و سنگفرش باریک می‌توان به معراج احساس رفت.

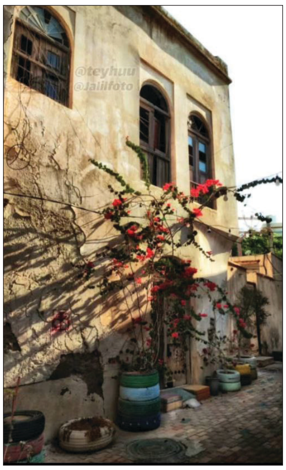
این فستیوال، دست در دست سنت می گذارد و دل در گروی فرهنگ کهن جنوب دارد.

نوای ساز در کنار طنین ذکر و رقص رنگ‌ها، در سایه‌ی احترام به حرمت‌ها، معنایی نو از زندگی می‌سازند.

کوچه، این روزها فقط محل عبور نیست، خانه‌ی لحظه‌های روشن است.

همان‌گونه که اهالی بوشهر در عزای سالار شهیدان در این کوچه‌های ساده با جان می‌گریند، در جشن زندگی نیز از ته دل می‌خندند، چرا که هر دو، جلوه‌هایی از عشق پاک و زلال هستند.

این‌جا بوشهر است؛ و فستیوال کوچه تنها یک رویداد نیست. نفسی‌ست عمیق برای شهری که می‌خواهد زنده بماند، بدرخشد، و بخندد، بی‌آن‌که از اصالت خویش دور و آن‌را فراموش کند.

عکس: جلیل گلستانیان

فستیوال کوچه، تاریخ و هویت است

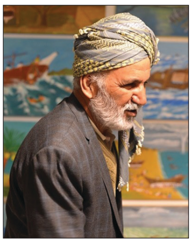
سید قاسم یاحسینی

سلام دوستان عزیز بوشهری، هر حرکتی که گذشته را به امروز پیوند دهد و هویت ایرانی و بوشهری ما را تقویت کند، مبارک و میمون است. جشنواره کوچه نیز دقیقا در همین راستا حرکت می کند. هم سرگرمی است، هم تاریخ و هویت است و می‌تواند نقش پر رنگی در اقتصاد گردشگری ایجاد کند. ایدون چنین باد.

بوشهر نباید همیشه غم‌زده باشد

ناخدا عبدالرسول غریبی

«فستیوال کوچه» در این سال‌ها به نمایی از معرفی موسیقی بوشهر و توانمندی‌های فرهنگ، محیط و اقلیم جغرافیایی بوشهر تبدیل شده است. اجرای این فستیوال ضمن این‌که باعث شادی و نشاط جامعه می‌شود، هم‌چنین باعث رشد و توسعه گردشگری در شهر و استان نیز هست و از این‌رو باعث رشد اقتصاد استان نیز می‌باشد.

این همه مزایا از برگزاری یک فستیوال موسیقی و فرهنگی، در کنار هم نقش مفیدی را ایفا می کنند. این شهر نباید همیشه غم‌زده باشد.

پیش به‌سوی یک فستیوال جهانی

اسماعیل جاشویی

فستیوال موسیقی کوچه نهال کوچکی است که با نگهداری و مواظبت درست در طی سالیان متمادی تبدیل به درخت تنومد بزرگی خواهد شد که تمام شبه‌جزیره بوشهر را در سایه خود پناه می‌دهد. به وضوح در طی صد سال این درخت در سطح جهان نام و آوازه خود را گسترش می‌دهد. آینده بوشهر و این فستیوال در هم تنیده شده و فارغ از مسائل سیاسی بی‌اهمیت، بوشهر هم‌چون تاریخ پنج هزار ساله خود، با تلفیق فرهنگ‌های متنوع و مختلف درون و بیرون فلات ایران و جذب گروه‌های هنری از سراسر جهان تبدیل به یکی از قطب‌های مهم جهانی در عرصه هنر خواهد شد.